

[Rahbæk Møller]

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en omlægning af kreditmarkedet, bl. a. med henblik på nedsættelse af det indenlandske renteniveau.

(Beslutningsforslag nr. B 77).

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, som ledsager det.

Rahbæk Møller (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om øgede krav til produkters holdbarhed, energiforbrug m. m.

(Beslutningsforslag nr. B 78).

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, som ledsager det.

Uden for dagsordenen foretoges:

Valg af 1 medlem til radiatorådet.

Formanden:

Efter udnævnelsen af Ole Espersen til justitsminister har ministeren for kulturelle anliggender fritaget ham for hvervet som medlem af og formand for radiatorådet og har samtidig beskikket medlem af radiatorådet Birte Weiss til formand for rådet for perioden indtil 31. marts 1982.

Til nyt medlem af radiatorådet som repræsentant for lyttere og fjernseere i stedet for Birte Weiss (S) har vedkommende gruppe udpeget J. K. Hansen (S). Den pågældende er herefter valgt.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

Formanden:

Jeg skal allerede nu meddele, at det som nr. 4 opførte spørgsmål (spørgsmål nr. 547), der er stillet af hr. Thorndahl (FP) til ministeren for Grønland, efter anmodning fra spørgeren udsættes til næste spørgetid.

Spm. nr. 564

1) Til finansministeren af:

Poulsgaard (FP):

»Agter ministeren at søge en merbevilling i finansudvalget under folketingets konto for at dække den merudgift, der bliver ved det skjulte løntillæg til folketingsmedlemmer, man nu er ved at få igennem folketinget under dække af, at hvert enkelt medlem skal have mere sekretærhjælp og derfor får ca. 30.000 kr. mere årligt?«

Skriftlig begrundelse

Det er jo en kendt sag, at folketingets formand mener, at medlemmerne skal op på en borgmestergage, men på grund af den modstand – specielt fra fremskridtspartiets side – der har været rejst mod disse lønforhøjelser i tider, hvor pensionister, børnerige familier og andre dårligt stillede skal skære ned, har et stort flertal i udvalget for forretningsordenen nu besluttet, at de enkelte medlemmer kan få ca. 33.000 kr. årligt til sekretærhjælp. Denne sekretærhjælp må gerne udføres af familie-medlemmer som f. eks. éns kone, døtre, sønner eller andre. Dog er det en betingelse, at arbejdsstedet skal være Christiansborg, men der er jo ingen, der kan kontrollere, hvor tit vedkommende vil være på Christiansborg.

Derudover skal gruppeformændene have et tillæg på ca. 100.000 kr. årligt – også til sekretær/kone. Ud over dette ligger forskelligt inventar som f. eks. skrivemaskiner, der nu også skal betales af det offentlige. Alt i alt er det en anselig merudgift, der er tale om.

Partierne modtager i forvejen betydelige midler til sekretærbistand, maskiner, ekspertbistand m.v., hvorfor dette yderligere tilskud er aldeles overflødigt.

Spørgeren er klar over, at folketinget suverænt afgør sine arbejdsforhold, men når jeg alligevel stiller ministeren dette spørgsmål, er det i håbet om, at ministeren vil tage en snak med folketingets formand og tydeligt tilkendegive, at vi ikke har råd til den slags flottenhejmertendenser.

Poulsgaard (FP):

Vor høje formand for folketinget har i sin tid som formand jo udfoldet store bestræbel-

[Poulsgaard]

ser for at forbedre arbejdsvilkårene i folketing. Vi har nu efterhånden fået enmandskontorer, og det skal den høje formand i hvert fald ikke have utak for. Men en af de ting, som jeg synes det er lidt sværere at sige tak for, var de tanker, formanden før og i sommeren 1980 var fremme med, om, at folketingsmedlemmer skulle op på i hvert fald borgmesterlønninger. I den anledning stillede jeg den 17. juni 1980 følgende spørgsmål til finansministeren: »Kunne ministeren, i relation til folketingets formands planer om forhøjelse af folketingsmedlemmers gage, tænke sig at tage en samtale med formanden og forklare, hvilken økonomisk situation landet befinder sig i?«, Folketingsstidende 1979-80, 2. samling, sp. 11504. Jeg fik et ganske kort svar, og det havde jeg såmænd også regnet med, hvor finansministeren bare meddelte mig, at det var en sag, der afgjordes af folketingets partier, det kunne han ikke blande sig i.

Nu står vi i en ny situation. Man kom ikke igennem med lønforhøjelsen dengang, men nu forsøger man med partistøtte til de enkelte folketingsmedlemmer – kært barn har mange navne – hvorefter, såfremt jeg er rigtigt orienteret, hvert enkelt folketingsmedlem kan få 33.000 kr. årligt til sekretærhjælp og gruppeformændene noget mere. Jeg har set beregninger, der viser, at det vil koste 14 mill. kr. på årsbasis, og vi ved jo, at når noget sådant er indført, varer det ikke længe, før man finder ud af, at alle folketingsmedlemmer har brug for en sekretær hele dagen, og så løber det derudad. I relation til det har jeg spurgt finansministeren, om ministeren agter at . . . .

Formanden:

Taletiden er udløbet.

Poulsgaard (FP):

Lige to sekunder: om ministeren agter at søge en merbevilling i finansudvalget til at dække den merudgift.

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Jeg vil gerne starte med at sige, at der i hr. Poulsgaards spørgsmål er nogle formuleringer, som virker ganske ubehagelige. Hr. Poulsgaard taler om »skjulte løntillæg til folketingsmedlemmer« . . . . »under dække af,

at hvert . . . . medlem skal have . . . . sekretærhjælp«.

Det, hr. Poulsgaard indlægger som forudsætning for sit spørgsmål, er altså, at medlemmer af folketinget skal foretage sig noget ulovligt. Allerede af den grund burde spørgsmålet være overflødigt, men jeg forstår, at selv dette ligger inden for hr. Poulsgaards tankesæt.

Derefter skal jeg besvare den del af spørgsmålet, der går på, om jeg vil søge en merbevilling. Imidlertid har hr. Poulsgaard allerede i sin motivering for spørgsmålet her fra folketingets talerstol fortalt folketinget det, som også de øvrige medlemmer ved, nemlig at det ikke er finansministerens opgave. Det er således, at forslag til folketingsbudget, såvel dets størrelse som dets sammensætning, behandles og vedtages i henhold til bestemmelserne i § 47 i forretningsordenen for folketinget. Folketingets budget er et internt folketingsanliggende, og det afgøres uden regeringens mellemkomst, som hr. Poulsgaard startede med at fortælle folketinget at han godt var klar over.

Poulsgaard (FP):

Hør nu her: hvorfor kan vi ikke lige så godt begynde at kalde tingene ved deres rette navne? Der ligger ingen skjulte ting i dette, det er så klart som solen. Så vidt jeg har læst det forslag, der foreligger, vil det blive sådan, at folketingsmedlemmer kan ansætte deres koner, deres døtre, deres sønner, deres bedstemoder eller tante, eller hvem de nu agter at ansætte; den pågældende skal bare møde på Christiansborg en enkelt gang. All right, det er ikke et direkte løntilskud til det enkelte folketingsmedlem, men det kan i hvert fald meget nemt laves om til at blive et direkte tilskud til familien; så lad mig sige det på den måde, og det er det, jeg mener, når jeg i den skriftlige begrundelse anfører, at der ligger et skjult løntillæg deri. Jeg ved godt, at den forrige formand fik det lavet sådan, at folketinget var fuldstændig suverænt, og sådan skal det vel også være, men disse 14 mill. kr., eller hvor meget det nu bliver, skal alligevel ind i form af skatter og afgifter; det er der ikke én eneste finansminister der kan bortforklare. Jeg er stadig væk så naiv, selv om jeg har været herinde i 7 år, at jeg tror på, at hvis finansministeren gik til

[Poulsgaard]

partierne og sagde: hør nu her, kære venner, dette her går altså ikke, så ville man lade være med det. Men jeg forstår, at finansministeren overhovedet ikke agter at blande sig i det, og det må jeg beklage.

Arentoft (FP):

Hr. Poulsgaard berørte dette, at folketingsmedlemmerne kan ansætte familiemedlemmer som sekretærer. For at man kan gøre det, skal de have skrivebord på Christiansborg, men behøver ikke at have arbejdssted på Christiansborg. Nu vil jeg gerne spørge finansministeren, om man i budgetteringen har tænkt på, at der også skal indkøbes ekstra 179 skriveborde.

Arne Melchior (CD):

Jeg håber, sekretærerne også får en skrivemaskine, men det går jeg ud fra finansministeren vil blande sig uden om.

Som den, der for 3 år siden stillede forslag om en ordning af denne art, er jeg selvfølgelig glad for, at forslaget er ved at blive realiseret, også fordi jeg er et af de folketingsmedlemmer, som – åbenbart i modsætning til hr. Poulsgaard – vil kunne gøre god brug af en sådan arbejdskraft og regner med, at min arbejdsindsats herinde vil blive forbedret af ordningen.

Jeg har et par spørgsmål til finansministeren, selv om det jo er svært at stille finansministeren spørgsmål om en ordning, som ikke er gennemført endnu, og som altså i øvrigt er folketingets egen sag og ikke kan have indblanding fra ministre eller regering. Men nu har vi jo en finansminister, og selv om han ikke har sin elektroniske regnemaskine med, vil jeg spørge, om 150 medlemmer, som det jo drejer sig om, når ministrene skal trækkes fra, gange 33.000 kr. efter finansministerens hoved- eller blyantsregning kan blive til 14 mill. kr. Min blyant kan ikke få det op over 5 mill. kr. Men jeg vil bare spørge finansministeren, for han må være den største kapacitet her i landet til at regne, om det to gange af hr. Poulsgaard nævnte beløb ikke viser, at det er hr. Poulsgaard, der ikke kan regne, og om ministeren er enig i min udregning.

Jeg føler mig imidlertid såret og ramt af den beskyldning, der lå i hr. Poulsgaards skriftlige begrundelse og ord heroppefra – noget efter devisen, at tyv tror, hver mand

stjæler – og jeg vil derfor spørge finansministeren, selv om han ikke er nogen instans i sagen, om han opfatter det sådan, at der vil være tale om bedrageri, hvis man misbruger denne ordning til lønforhøjelse og ikke bruger den til det, den klart går ud på, og at der altså dermed indirekte er fremsat en bedrageribeskyldning imod kolleger af hr. Poulsgaard – men han regner vel sig selv med blandt dem, ordningen gælder?

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Jeg vil først sige, at jeg i høj grad vil holde mig til det, som hr. Arne Melchior sagde, nemlig at blande mig udenom. Det er helt oplagt, at det ikke er finansministerens opgave at vurdere, om man i de overvejelser, der er gjort i udvalget for forretningsordenen, har taget stilling til, hvor mange skriveborde der skal til, eller hvor disse skriveborde skal stå. Det er heller ikke finansministerens opgave at forsøge at sætte sig over folketinget. Det, som folketinget måtte vedtage om sine egne arbejdsforhold, bør både finansministeren og andre blande sig uden om, og jeg kan for min part sige, at det skal jeg nok gøre.

Derudover skal jeg kun sige til hr. Arne Melchior, at det efter min opfattelse er helt oplagt, at det er en kriminel handling, hvis man sikrer sig den pågældende sekretæraf-lønning, uden at der ligger sekretærhjælp bag. Jeg har forstået, at det vil blive tilrettelagt sådan, at der skal foreligge klar dokumentation, altså at der fra de enkelte grupper skal ske helt normal behandling med A-skattetræk osv. Det vil sige, at der ville ske overtrædelse af en lang række love i samfundet, hvis man brugte ordningen på den måde, som jeg forstår hr. Poulsgaard har i sit tanke-sæt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 582

2) Til *finansministeren* af:

Hagen Hagensen (KF):

»Hvilken betydning får den mellem Data-centralen, Kommunedata og Københavns kommunes EDB-central indgåede samarbejdsaftale for driftssikkerheden for hele dataområdet?«

[Hagen Hagensen]

Skriftlig begrundelse

Sikkerhed i driften er afgørende for alle de anvendelser, der gøres af databehandling.

Det er derfor af betydning at få oplyst, i hvilket omfang sikkerhed i driften bliver styrket eller afsvækket af den indgåede samarbejdsaftale mellem datacentralerne.

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Jeg kan oplyse, at det er rigtigt, at vi med virkning fra den 1. februar 1981 har indgået en aftale mellem de nævnte organer om samordning af EDB-aktiviteterne. Ifølge aftalen etablerer vi et fællesorgan med ligelig repræsentation fra statslig og kommunal side, og sigtet er at sikre en samfundsmæssigt hensigtsmæssig udnyttelse af de to EDB-centraler og Københavns kommunes EDB-ressourcer.

Der er aftalt en række samordningsområder. Det omfatter udvikling og drift af EDB-systemerne, anskaffelse af EDB-udstyr, ensartede standarder og metoder for systemudvikling og byggeri og lokaledispositioner samt tilrettelæggelse af interne uddannelser.

Aftalen ændrer således hverken centralernes nuværende status og tilhørsforhold eller medarbejdernes ansættelsesforhold, og på den baggrund må jeg sige, at aftalen på kort sigt ikke vil have betydning for driftssikkerheden på dataområdet. Men jeg vil tilføje, at samarbejdet på længere sigt kan skabe grundlag for en øget driftssikkerhed, fordi vi når frem til ensartede standarder og metoder og dermed får mulighed for lettere at flytte EDB-opgaver mellem centralerne. Hertil kommer, at en øget anvendelse af ensartede standarder og metoder vil gøre det muligt at gennemføre en mere vidtgående decentralisering, hvilket også kan medvirke til at mindske sårbarheden.

Hagen Hagensen (KF):

Tak til finansministeren for de oplysninger, der her blev givet. Jeg har forstået dem således – og det er for mig det væsentlige i det – at man med den samarbejdsaftale, der er indgået, og som har fået virkning fra den 1. i denne måned, på lang sigt agter at sørge for, at man kan få decentraliseret opgaver med den sikring, der må følge deraf: at sikkerheden inden for hele dataområdet skulle blive større. Det er et problem for mig både

at sikre borgerne og at sikre, at datasystemerne i enhver henseende kan virke på en sådan måde, at der ikke sker en eller anden brist, så vi kommer til at stå over for noget, som vi faktisk ikke kendte, medens man betjente sig af knap så avancerede metoder.

Jeg forstår det på den måde, at der endnu ikke er sket nogen ændring i Datacentralens og Kommunedatas opbygning, men at man måske på lidt længere sigt vil sørge derfor, og at man også i forbindelse dermed vil søge at decentralisere opgaver på en sådan måde, at man derigennem sikrer både borgerne og samfundet den fulde udnyttelse af forholdene på datafeltet, således at dette her skulle være til gavn for systemet, og at man ikke ved at samle det risikerer at stå over for, at det hele er bristet eller gået i stå, og det er jo noget meget væsentligt at få klaret i den forbindelse.

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Jeg vil gerne i fortsættelse af mit svar i første runde sige, at vi jo ved en tidligere lejlighed har haft samme spørgsmål, nemlig spørgsmålet om driftssikkerheden, oppe her i folketinget. Hr. Hagen Hagensen stillede mig et spørgsmål i oktober måned, og i fortsættelse af det har jeg bedt administrationsdepartementet undersøge en række ting vedrørende driftssikkerheden. Jeg kan oplyse hr. Hagen Hagensen om, at vi nu har fået svar ind og er ved at bearbejde de indkomne svar; jeg siger det mere, fordi hr. Hagen Hagensen mere generelt beskæftigede sig med driftssikkerheden her i anden runde. Det er en sag, som også ligger mig på sinde, og vi arbejder på grundlag af de oplysninger, vi har indhentet om den nuværende tilstand, og har sideløbende hermed forhandlinger mellem Datacentralen og organisationerne om de friholdelsesaftaler, der gælder i konfliktsituationer.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 585

3) Til finansministeren af:

Gammelgaard (KF):

»Hvilke kommentarer har ministeren til de synspunkter om den offentlige sektor, som tidligere overvismand, professor Bent Rold

[Gammelgaard]

Andersen fremsatte ved et møde den 5. februar i Dansk Byplanlaboratorium?»

Skriftlig begrundelse

Ifølge referatet af den tidligere overvismands tale i Berlingske Tidende den 6. februar 1981 er den offentlige sektor »et forbedret instrument i samfundsudviklingen, som er ganske overordentlig udueligt til at tilpasse sig ændrede vilkår og nye opgaver«. Det er en meget stærk, men velbegrundet kritik, den tidligere overvismand retter mod den offentlige styring. Det er regeringen og folketingets flertal, der bærer ansvaret for, at den offentlige sektor udvikler sig dyrt og ineffektivt. Finansministeren og regeringen har ikke vist vilje til at indføre en offentlig styringsreform, der kan bremse væksten i de offentlige udgifter. Professor Bent Rold Andersens præcise kritik giver regeringen et glimrende grundlag for at vurdere hele dette spørgsmål.

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Hr. Bent Rold Andersen citeres for at have sagt, at den offentlige sektor er »et forbedret instrument i samfundsudviklingen, som er ganske overordentlig udueligt til at tilpasse sig ændrede vilkår og nye opgaver.«

Jeg mener ikke, man kan fremstille tingene så firkantet eller så forenklet, men jeg vil da gerne tilføje, at hr. Bent Rold Andersen peger på en vigtig problemstilling, nemlig spørgsmålet om smidigheden og tilpasningsmuligheden. Men problemstillingen er efter min opfattelse, hvordan regeringen og folketinget sikrer, at den offentlige sektor bliver i stand til at tage nye påtrængende opgaver op og i øvrigt tilpasser sig ændrede ydre vilkår og behov i en periode, hvor væksten i den offentlige sektor søges bragt til ophør.

Der findes ingen nemme løsninger på dette styringsproblem, og jeg har da også noteret mig, at professor Rold Andersen i sit foredrag ikke kom med nogen løsningsmodel.

Jeg mener, vi må fortsætte bestræbelserne for at effektivisere det offentlige styringssystem som sådant. Kommunalreformen og byrde- og opgavereformerne kan nævnes som eksempler på reformer med det hovedsigte at smidiggøre og effektivisere den offentlige sektor ved decentralisering. Men også ved decentralisering er der en række problemer på grund af de enkelte institutioners

tilbøjelighed til at fastholde eller forsøge at øge størrelsen af deres bevillinger og på grund af de særinteresser, der kan gøre sig gældende inden for de enkelte sektorer.

Derfor er der ikke nogen tvivl om, at vi må supplere decentraliseringen med en udbygning af den overordnede planlægning. Vi har også her set nye tiltag: budgetredegørelser og budgetsamarbejde med kommunerne, herunder rammestyningen af den kommunale økonomi, fastsættelse af udgiftspolitiske målsætninger osv. Jeg tror, der er behov for, at vi fremover bliver i stand til at motivere og opmuntre de enkelte institutioner til at overveje nye opgaveløsninger og foretage omprioriteringer, og jeg har da også det indtryk, at der findes mange offentlige ansatte, der bidrager til, at de offentlige institutioner kan fungere som moderne og produktive virksomheder, og som i høj grad er opmærksomme på disse problemer. Dette er også kommet til udtryk i den meget store interesse, der har vist sig blandt medarbejderne i den offentlige sektor, for den lederuddannelse, vi er ved at etablere.

Gammelgaard (KF):

Den tidligere overvismands, professor Bent Rold Andersens, præcise kritik af den offentlige styring, eller skal vi sige mangel på offentlig styring, giver regeringen et glimrende grundlag for at vurdere hele dette spørgsmål.

Finansministeren citerede jo et uddrag af professorens tale, og jeg vil gerne citere andre dele heraf. Han siger om den offentlige sektor:

»Den kan ikke stille diagnose på de påvirkninger, den modtager. Den er stiv og stereotyp i sin reaktionsmåde og i alle sine løsningsmodeller.«

Og videre:

»Vi har set, hvordan den måde, som den offentlige sektor arbejder på, har ført til opustning af institutioner, behandlingsanstalter og forsørgelsesordninger. Det er dyrt, og det er ineffektivt.«

Samtidig peger Bent Rold Andersen på den meget stærke indflydelse, som pressionsgrupperne har i vores samfund. Jeg synes, det lyder meget interessant, når finansministeren siger, at man må udbygge den overordnede planlægning, og at man er begyndt på det

[Gammelgaard]

kommunale område. Man kunne så i den forbindelse spørge, om det har medført, at f. eks. antallet af nyansatte i den kommunale sektor er blevet mindre.

Jeg vil også gerne i den forbindelse spørge finansministeren, om han vil udvise større vilje i fremtiden end hidtil til at iværksætte en stærkere styring af de statslige udgifter. Det er jo en sag, vi adskillige gange har drøftet i finansudvalget, hvor finansministeren ikke har villet gå ind på at realisere en egentlig offentlig udgiftsreform.

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Hr. Gammelgaard ved også fra tidligere diskussioner, at vi er i en løbende offentlig udgiftsreform, der ikke mindst har givet ganske betragtelige resultater på det statslige område.

Jeg skal om ansatte i den kommunale sektor kun sige, at der jo er en sammenhæng mellem beslutninger truffet i dette høje ting og den udvikling, vi har oplevet for ansatte i den kommunale sektor, og jeg kan tilføje, at vi for indeværende finansår forventer en væsentlig lavere stigningstakt i antallet af ansatte i den kommunale sektor, end vi har kendt i de foregående år.

Hvad angår selve den sag, spørgsmålet drejer sig om, skal jeg kun sige, at det ikke forekommer mig, at vi med professor Bent Rold Andersens foredrag har fået et nyt og bedre grundlag for vore overvejelser. Det forekommer mig ikke, at det var et forskningsresultat, professoren fremlagde i den pågældende tale; som jeg sagde før, påpegede hr. Rold Andersen nogle problemer, men hjalp os ikke med at anvise løsninger. Det er måske i den sammenhæng også værd at erindre sig, at hr. Rold Andersen jo har en fortid, en fortid, hvor han har været med til at præge en række af de foranstaltninger, der er sat i værk i de senere år i den offentlige sektor.

Det ændrer ikke ved, at vi har et ansvar og en forpligtelse til at bestræbe os på at tilrettelægge forvaltningen i den offentlige sektor sådan, at vi hurtigere kan tilpasse os ændringer i de ydre vilkår. Det er en opgave, som jeg meget gerne vil være med til at løse i samarbejde med folketinget.

Gammelgaard (KF):

Det er naturligvis rigtigt, hvad finansministeren siger, at det er dette høje ting, der træffer beslutningerne. Det er regeringen, der har udspillet vedrørende den offentlige udgiftspolitik, og her i folketinget træffer et flertal beslutningerne. Og det er netop et flertal, der har truffet beslutning om nu år efter år at forøge den offentlige sektor. Man har gjort den stadig dyrere, og jeg vil også vove at påstå, at man har gjort den stadig mere ineffektiv, sådan som professor Bent Rold Andersen meget rigtigt udtaler.

Jeg forstår ikke rigtig, at finansministeren taler om en løbende offentlig udgiftsreform. Hvad mener finansministeren hermed? Det kunne jeg godt tænke mig at få en konkretisering af. Finansministeren ved, at vi to gange ved samråd i finansudvalget har forsøgt at få finansministeren til at gå ind på konkrete tiltag, hvad angår en udgiftsreform med en styring af de offentlige udgifter, og ingen af gangene har finansministeren vist den tilstrækkelige vilje til at følge finansudvalget.

Det, der jo ikke mindst er et stort problem, er, at oppustningen af den offentlige sektor medfører, at staten som arbejdsgiver ikke er i stand til at give tjenestemænd og overenskomstansatte rimelige løn- og arbejdsvilkår. Det er naturligvis konsekvensen, når man ansætter så mange, som man gør i den offentlige sektor, at der så ikke er tilstrækkelig mange penge til at lønne de pågældende tilstrækkelig vel.

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Det er jo ganske typisk, at efter at vi har fået en længere redegørelse for, hvor hårdt vi skulle skære ned i den offentlige sektor, slutter man med at komme med nogle kommentarer, der, som spørgeren jo godt ved, ville føre til en væsentlig forøgelse af de offentlige udgifter. Men det er ikke nyt, og det er noget af det, der skaber vanskelighederne med at få det samarbejde, som er så nødvendigt her i folketinget for at løse de meget store opgaver, vi står over for.

Det, jeg pegede på med en løbende udgiftsreform, er selvfølgelig det, at vi over en periode har fået tilpasset samarbejdet mellem staten og kommunerne. Vi har fået samme budgetår. Vi har nu for begge områders vedkommende ud over det årlige budget budgetoverslag for de følgende 3 år. Vi har fået

[Finansministeren]

et væsentlig bedre udgangspunkt for vore vurderinger i kraft af budgetredegørelser, der inddrager den samlede offentlige sektor, osv. Dette siger jeg til orientering for folketinget og tilhørerne; hr. Gammelgaard ved det udmærket i forvejen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Det som nr. 4 opførte spørgsmål (spørgsmål nr. 547), udsættes som tidligere meddelt til næste spørgetid.

Spm. nr. 552

5) Til *arbejdsministeren* af:

Dyremose (KF):

»Finder ministeren det rimeligt og acceptabelt, at Specialarbejderforbundet i Danmark tager initiativ til fyring af et medlem, der er deltidsansat, fordi pågældende medlem i eftermiddagstimerne driver en privat køreskole, og finder ministeren det rimeligt og acceptabelt, at pågældende ikke enten kan få arbejdsløshedsunderstøttelse eller tilbagebetalt det bidrag, der er indbetalt i 5 år?«

Skriftlig begrundelse

Det fremgår af Jyllands-Posten den 3. februar, at et SiD-medlem har betalt kontingent til SiD i 5 år samt indbetalt bidrag til Specialarbejdernes Arbejdsløhedskasse i samme periode, og at såvel Falck som den lokale afdeling af fagforeningen i hele perioden har været bekendt med, at pågældende ved siden af sin deltidsansættelse drev en privat køreskole. Det forekommer derfor spørgeren urimeligt og uacceptabelt, at SiD pludselig tager initiativ til fyring af pågældende medlem.

Ministeren kan selvsagt ikke gribe ind i SiDs forhold til sine medlemmer, men da pågældende står til rådighed for arbejdsmarkedet i formiddagstimerne, bør hun kunne få arbejdsløshedsdagpenge svarende hertil, hvilket jeg håber at ministeren vil informere arbejdsløhedskassen om.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Der er mange forskellige spørgsmål indeholdt i det spørgsmål, hr. Dyremose har stil-

let mig. Desværre må jeg sige til hr. Dyremose, at jeg er afskåret fra at besvare dem alle, men for at det nu ikke skal virke uhøfligt, vil jeg da gerne svare på et spørgsmål, hr. Dyremose ikke har stillet; så bliver der dog lidt underholdning i den anledning.

Når jeg er afskåret fra at svare på det andet, hænger det for det første sammen med, at det ikke ville være rigtigt, hvis regeringen begyndte at kommentere rimeligheden af enkelte bestemmelser i gældende overenskomster på det danske arbejdsmarked. Når vi accepterer, både hr. Dyremoses parti og regeringen i fællesskab, at der er aftalefrihed på arbejdsmarkedet, ligger der selvfølgelig også heri, at man politisk accepterer en mulighed for at fastsætte bestemmelser på eget ansvar, uden at dette skal gøres til genstand for politisk drøftelse. Jeg vil altså ikke kommentere den bestemmelse i overenskomsten mellem Specialarbejderforbundet i Danmark og Falcks Redningskorps, som hr. Dyremose vil have mig til at kommentere.

Dernæst vil hr. Dyremose have mig til at kommentere en konkret sag, som har været behandlet af ankenævnet for arbejdsløhedsforsikring. Det ved hr. Dyremose at jeg er afskåret fra. Jeg kan ikke efter det system, vi har, hvor klager behandles først af arbejdsdirektoratet og derefter i et ankenævn, begynde at etablere regeringen som overdomstol. Derfor er jeg også afskåret fra at svare på dette spørgsmål.

Men så for at glæde hr. Dyremose og være venlig over for ham vil jeg da gerne kommentere et spørgsmål, som man i hvert fald indirekte kunne udlæse af spørgsmålet, nemlig om det er rimeligt, at der i arbejdsløhedsloven er begrænsninger i adgangen til at oppebære dagpenge, hvis man som deltidsforsikret har arbejde ved siden af i et ubestemmeligt omfang inden for fagets normale arbejdstid. Til det spørgsmål vil jeg gerne sige, at jeg finder det fuldt rimeligt, at sådanne regler eksisterer og har eksisteret i mange år. Jeg mener, det er en fælles bestræbelse både for hr. Dyremose og hr. Dyremoses parti og for regeringen at undgå enhver mistanke om misbrug af vort arbejdsløhedsforsikringssystem. Jeg kan sige, at det er en holdning, der bakkes meget stærkt op af såvel Dansk Arbejdsgiverforening på dette område som Arbejdsløhedskassernes Samvirke i Danmark.

Dyremose (KF):

Jeg skal sådan set beklage, at ministeren kun vil deltage i underholdningen og ikke i den konkrete vurdering.

Jeg har i min begrundelse for spørgsmålet sagt, at ministeren selvsagt ikke kan gribe ind i SiDs forhold til sine medlemmer, så det er jeg klar over, og jeg er også enig med ministeren i, at regeringen ikke er en overdomstol. Men det er mit indtryk, at det ville have en vis vægt, hvis arbejdsministeren fra denne talerstol tog stilling til den måde, Specialarbejderforbundet i Danmark behandler sine medlemmer på, og det er derfor, jeg har stillet mit spørgsmål.

I det pågældende tilfælde har SiD bekræftet, at forbundet tog initiativ til at få et af sine medlemmer afskediget, og til en oplysning om, at der var andre medlemmer i samme situation, har forretningsfører i SiD David Jørgensen, over for Jyllands-Posten den 3. februar sagt, at »hun kan bare fortælle os, hvem det er, så skal vi nok få dem fyret«. Det vil altså sige, at SiD i Danmark har den holdning, at hvis der er nogle, der har en privat praksis uden for deres deltidsarbejde som lønmodtager, vil man ikke have, at disse mennesker har arbejde som lønmodtagere. Selv om regeringen ikke er overdomstol og skal gå ind i den konkrete sag, synes jeg nok, at regeringen ved arbejdsministeren kunne udtrykke en holdning til dette spørgsmål og dermed påvirke SiD i retning af at acceptere, at de, der ikke kan få et job på fuldtid, forsøger at klare sig med to halve job, der kan give dem den nødvendige indtjening. Jeg vil derfor appellere til ministeren om at udtrykke en holdning til dette spørgsmål.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg er glad for, at min besvarelse vedrørende arbejdsløshedsforsikringen ikke gav anledning til bemærkninger fra hr. Dyremoses side, og så vil jeg gerne sige, at det, der er problemet i denne sag, er jo ikke Specialarbejderforbundet i Danmarks behandling af et enkelt medlem. Det er heller ikke spørgsmålet om holdning til, at et deltidsforsikret medlem, som er i arbejde hos Falck, har arbejde ved siden af. Det, der er problemet, er, at efter overenskomsten mellem Det Danske Redningskorps og Specialarbejderforbundet i Danmark er beskæftigelse i korpset uforene-

lig med anden erhvervsmæssig kørsel. Det er altså ikke Specialarbejderforbundet i Danmark, der forfølger et medlem, men der er tale om, at der helt oplagt foreligger et brud på en indgået overenskomst, som man i hvert fald kan argumentere for fornuften i.

Jeg synes altså ikke, det er særlig rimeligt, at jeg herfra skulle udtale kritik af Falcks Redningskorps og af Specialarbejderforbundet i Danmark for at have indgået en sådan aftale, som ud fra en overfladisk betragtning nok kan virke overordentlig rimelig.

Dyremose (KF):

Til arbejdsministeren skal jeg først sige, at når jeg ikke nåede at kommentere det med arbejdsløshedsforsikringen i første omgang, var det på grund af den røde lampe.

Jeg har forstået bestemmelseerne om deltid således, at et medlem, som har andet erhverv, der udføres inden for fagets normale arbejdstid, ikke har ret til dagpenge, medmindre arbejdsdirektøren i særlige tilfælde og eventuelt på særlige vilkår giver tilladelse dertil. Jeg tror, det er en korrekt opfattelse. Det, jeg egentlig vil opfordre ministeren til, er at undersøge, om ikke arbejdsdirektøren i tilfælde som dette, hvor den pågældende er til rådighed for arbejdsmarkedet i den periode, hvor den pågældende tidligere har ydet en indsats som lønmodtager, kan få udbetalt arbejdsløshedsdagpenge for den deltid, hvor man er til rådighed for arbejdsmarkedet.

Med hensyn til aftalen mellem Falck og SiD er det sådan i det konkrete tilfælde, at pågældende ved sin ansættelse oplyste, at hun havde en deltidsbeskæftigelse ved siden af. Falck og SiD var orienteret om dette og accepterede dette. Hun indbetalte sit kontingent og sit forsikringsbidrag i 5 år, uden at arbejdsløsheds-kassen havde vist hende den anstændighed at fortælle hende, at hun ikke kunne forvente at få nogen ydelser ud af det. Jeg synes godt, at ministeren igen kunne opfordre til, at arbejdsløsheds-kasserne i hvert fald oplyser deres medlemmer om, at de ikke kan forvente rettigheder, selv om de har pligter.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Hvis det er rigtigt, at medlemmet ved sin indmeldelse i SiD gjorde opmærksom på, at han eller hun havde en bibeskæftigelse ved

[Arbejdsministeren]

siden af hovedbeskæftigelsen, bør arbejdsløshedskassen selvfølgelig oplyse hende eller ham om, at man i tilfælde af arbejdsløshed ikke kan forvente dagpenge, det er jeg enig med hr. Dyremose i. Men det er vel et hypotetisk spørgsmål, jeg svarer på, for hr. Dyremose gav jo ikke indtryk af at have nogen fast viden på dette punkt.

Så gav hr. Dyremose udtryk for et meget, meget lønmodtagervenligt synspunkt, og det skal jeg da være den sidste til at bebrejde hr. Dyremose. Hr. Dyremose vil have ændret arbejdsløshedsloven således, at deltidsforsikrede selv skal kunne bestemme, hvilken periode inden for fagets normale arbejdstid de ønsker at stå til rådighed for arbejdsmarkedet i. Det er en holdning, der bestemt ikke deles hverken af Arbejdsgiverforeningen eller af Arbejdsløshedskassernes Samvirke, men får jeg en officiel henvendelse på dette punkt fra det konservative folkeparti, vil den, som alle andre henvendelser fra et så ansvarsbevidst og lønmodtagervenligt parti, selvfølgelig blive overvejet i fuld seriøsitet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 579

6) Til *undervisningsministeren* af:

Karen Højte Jensen (KF):

»Hvad har ministeren foretaget i anledning af de undervisningsudsendelser i Danmarks Radio, som bl. a. omtalte det baskiske spørgsmål?«

Skriftlig begrundelse

Danmarks Radios undervisningsafdeling, der henhører under undervisningsministerens ansvarsområde, udsendte i efteråret et teksthæfte og nogle udsendelser som led i spanskundervisningen. Det udsendte var af en sådan karakter, at Spanien afleverede en diplomatisk protest, og udenrigsministeren måtte over for Spanien beklage situationen og forsikre, at en undersøgelse var sat i gang.

I et samråd den 19. november 1980 erklærede undervisningsministeren over for folketingets uddannelsesudvalg, at hun først kunne tage stilling til indholdet af udsendelserne og teksthæfterne, når der forelå svar på en henvendelse fra ministeren til landscentralen for undervisningsmidler.

I folketingets udenrigspolitiske debat den 21. november 1980, hvor sagen blev rejst af Erik Ninn-Hansen (KF), henviste ministeren igen til dette undersøgelsesarbejde. Ministeren erklærede i folketinget den 10. december, at hun nu havde modtaget svar fra det pågældende arbejdsudvalg, men endnu ikke havde haft mulighed for at tage stilling til dette svar. Samme dag anmodede folketingets uddannelsesudvalg på min foranledning om at få det pågældende stykke papir tilstillet. Udvalget rykkede senere to gange for svar på denne henvendelse, men uden resultat.

Da ministeren hverken har villet fremsende det svar, hun selv har henholdt sig til, eller på anden måde har svaret udvalget, har jeg nu måttet stille dette spørgsmål, så ministeren i folketinget kan svare på, hvad hun har foretaget for at undgå gentagelser, og på, hvad der står i det pågældende papir.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Som anført i begrundelsen for spørgsmålet har jeg i anledning af den henvendelse, som udenrigsministeriet i oktober modtog fra den spanske ambassade, ladet indhente en udtalelse fra det arbejdsudvalg under landscentralen for undervisningsmidler, der har at gøre med undervisningsprogrammerne for de fortsatte skoleuddannelser, og som jeg også tidligere har oplyst, modtog jeg i december arbejdsudvalgets redegørelse.

Hele denne sag rummer såvel pædagogiske som udenrigspolitiske elementer, hvor jeg i første række er ansvarlig for den pædagogiske side. Jeg kunne forstå, hvis spørgeren bebrejdede mig, at jeg tog for hurtigt standpunkt til en sag af denne karakter, i stedet for som nu at have en tone af, at det er gået alt for langsomt. Jeg har tværtimod fundet at burde underkaste sagen en nøje og indgående granskning. På grundlag heraf har jeg nu i et brev til udenrigsministeriet meddelt, at jeg kan tiltræde arbejdsudvalgets pædagogiske vurdering af den omhandlede udsendelse, og jeg er herunder også enig i, at der i udsendelsen ikke tilstrækkeligt er givet mulighed for at skelne mellem kommentar og de citerede kildeudtalelser.

Af pædagogiske grunde er det rimeligt, at der er et vidt spillerum for at citere kilder, men det er uheldigt, at kommentaren uden

[Undervisningsministeren]

videre må opfattes som talerør for påstande og synspunkter, der citeres.

Jeg har derfor over for lederen af Danmarks Radios undervisningsafdeling påtalt det uheldige i, at udsendelsens kommentator i for høj grad har identificeret sig med citerede kildeudtalelser af klart kontroversielt indhold.

I øvrigt kan jeg som nævnt tiltræde arbejdsudvalgets samlede vurdering af udsendelsen og finder, også fordi der ikke er tale om genudsendelser, at sagen herefter kan betragtes som afsluttet for mit vedkommende.

Jeg kan til slut oplyse, at folketingets uddannelsesudvalg vil få tilsendt en kopi af mit brev til udenrigsministeriet samt den rapport fra arbejdsudvalget, som jeg lige har omtalt.

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg vil gerne være den første til at beklage, at det har været nødvendigt at fremdrage denne sag i folketingssalen. Jeg undrer mig til gengæld over, at undervisningsministeren siger, at hun skulle have tid til at overveje sagen. Det er jo en sag, der startede i folketinget i et samråd den 19. november 1980 og har været rejst flere gange siden, og hver gang har ministeren henvist til en arbejdsgruppe, der skulle vurdere disse udsendelser. Allerede den 8. december forelå svaret fra denne gruppe, og derfor finder jeg, at det havde været relevant at udlevere dette papir, som jeg bad om den 10. december, til uddannelsesudvalget, så vi kunne få sagen afsluttet.

Jeg kunne godt tænke mig at vide, hvorfor ministeren ikke har ønsket at udlevere dette. Ministeren har nu skitseret indholdet, og det er da korrekt, som ministeren også sagde, at denne sag har både pædagogiske og udenrigspolitiske elementer i sig; det er bl. a. fremgået af, at efter at Spanien havde afleveret en diplomatisk protest, måtte vores udenrigsminister over for Spanien beklage denne situation.

Nu er det jo ikke første gang, vi står med en sådan sag. Vi har haft fortilfælde, og jeg vil godt spørge, om ministeren mener, at hendes ansvar over for radioens undervisningsafdeling begrænser sig til at udøve efterkritik, for det mener jeg der i høj grad er tale om. Vi har jo gang på gang set ensidige

fremstillinger i undervisningsafdelingen og missionering for politiske budskaber.

Kunne den direkte programansvarlige ikke på forhånd have grebet ind, og hvilke konsekvenser vil dette få for fremtiden? Jeg mener, som jeg sagde, at der har været så mange tilfælde, at nu må vi have en fast hånd om disse sager.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Fru Karen Højte Jensen rejser hele spørgsmålet om efterkritik og ansvarlighed i forbindelse med Danmarks Radios undervisningsafdeling. Det er et stort bal at åbne på 2 minutters svartid i en spørgetid en onsdag eftermiddag. Det er for så vidt heller ikke nødvendigt at åbne det her, for det er jo en sag, der har været diskuteret utallige gange med folketinget; der er givet mundtlige og skriftlige svar i denne sag, og dem ser jeg i og for sig ikke nogen grund til at gentage her.

Jeg vil dog godt tage anstand på bemærkningen om, at vi har haft utallige sager, hvor der har været tendentiøse – det var ikke det udtryk, der blev brugt, men det var noget i den stil – indslag fra undervisningsafdelingen. Jeg skal kun her sige, at den vurdering må stå for fru Karen Højte Jensens egen regning.

Karen Højte Jensen (KF):

Med hensyn til den vurdering, ministeren giver af de ting, der sendes i undervisningsafdelingen, er jeg overbevist om, at vi har en meget forskellig opfattelse af, hvad vi finder er ensidige fremstillinger og missionering, så det tror jeg i virkeligheden ikke vi kommer meget langt ved at diskutere.

Men jeg vil godt spørge ministeren, om dette ikke gør, at hun vil komme frem til nogle overvejelser om en bedre måde at administrere sit ansvar på og sikre, at gentagelser med diplomatiske problemer til følge ikke kommer til at foreligge.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 586

7) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Rahbæk Møller (SF):

»Agter ministeren at ændre bestemmelsen om, at fortjeneste ved ekspropriationer er

[Rahbæk Møller]

fritaget for særlig indkomstskat, på baggrund af det misbrug, der finder sted, når kommuner og ejendomsbesiddere bevidst spekulerer i at udnytte bestemmelsen til at undgå beskatning, som det var tilfældet ved Lemvig kommunes overtagelse af Fords ejendom i Lemvig?»

Skriftlig begrundelse

Det er velkendt, at indføjelser af bestemmelsen i § 2 D i lov om særlig indkomstskat, hvorefter ekspropriation ikke længere er omfattet af lov om særlig indkomstskat, har medført, at offentlige myndigheders ejendoms køb fra private sælgere nu oftest sker ved ekspropriation, da sælgeren naturligvis ikke ønsker at indgå en frivillig aftale, som vil medføre beskatning.

I tilfældet fra Lemvig er der imidlertid en række særlige omstændigheder. Lemvig byråd var således bekendt med, at Ford havde truffet aftale med FDB om køb af ejendommen matr.nr. 47 i og 47 f, Lemvig bygrunde, på betingelse af, at Lemvig kommune købte Fords ejendom matr.nr. 42 c, Lemvig bygrunde, og at denne handel som en afgørende forudsætning for Ford var betinget af fritagelse for særlig indkomstskat. Det fremgår af byrådsdebatten den 8. maj 1980 og den 19. juni 1980, at byrådsflertallet lagde vægt på den nævnte forudsætning. Byrådets formål med ekspropriationen var, ud over opfyldelsen af Fords salgsbetingelse, opfyldelsen af et ikke aktuelt ekspropriationsformål. Dette er da heller ikke siden realiseret ved nogen vedtagelse i byrådet, ligesom der heller ikke er afsat midler til påtænkte anlægsarbejder på Lemvig kommunes budget for 1981.

Det skal tilføjes, at byrådets beslutning er indklaget for tilsynsrådet, som ikke har fundet anledning til at tilsidesætte ekspropriationen. Denne afgørelse er indklaget for indenrigsministeriet, som endnu ikke har udtalt sig i sagen.

Det er naturligvis skatteministeriet uvedkommende, om ekspropriationen er i overensstemmelse med kommuneplanlovens bestemmelser.

Derimod er det i høj grad skatteministerens sag, om loven om særlig indkomstskat har fået en sådan udformning, at den leder kommunerne ud i usunde spekulationer med

henblik på, at private ejendomsbesiddere kan undgå at betale særlig indkomstskat.

Rahbæk Møller (SF):

Sagen fra Lemvig er jo noget speciel. Kommunen foretager en ekspropriation for at få en privat handel mellem FDB og Ford til at gå i orden. Ford havde nemlig stillet som betingelse for at sælge to ejendomme til FDB, at kommunen købte en tredje ejendom, og at kommunen gjorde det på en sådan måde, at der ikke skulle betales særlig indkomstskat. Kommunen har altså fundet det nødvendigt – der er ikke noget aktuelt behov for den pågældende ejendom – at foretage ekspropriationen for at få den handel til at gå i orden, hvad den åbenbart fandt nødvendigt af byplanmæssige grunde.

Jeg vil godt understrege, at det er ikke mit formål at diskutere, om det var rigtigt af Lemvig kommune at gøre dette eller ej. Den diskussion hører hjemme i Lemvig byråd. Det er ej heller mit ærinde at diskutere, om det er lovligt. Det er til undersøgelse i indenrigsministeriet og hører under alle omstændigheder ikke ind under skatteministerens område. Mit formål er udelukkende at diskutere: er de nuværende bestemmelser rimelige?

De bestemmelser, vi nu har, hvorefter erstatning ved ekspropriation er skattefri, kom under SV-regeringen på grund af en sag fra Surløkke, der blev bragt frem i TV og i det hele taget vakte stor offentlig opmærksomhed. Det må da også medgives, at reglerne indtil da var noget stramme, men til gengæld er reglerne nu blevet så gunstige, at der direkte spekuleres i dem, som sagen fra Lemvig viser. Derfor spørgsmålet: finder ministeren ikke, at der er grund til at finde en eller anden form for mellemløsning?

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Som hr. Rahbæk Møller selv var inde på det, er det sådan, at de tidligere regler på området nok var vel stramme, og man har altså forholdsvis nylig lavet de nuværende regler.

Det lovforslag, hvorved bestemmelsen blev ændret, blev vedtaget af tinget så sent som i maj 1979 og med et meget bredt flertal, 141 stemmer mod 23. På baggrund af, at bestem-

[Ministeren for skatter og afgifter]

melsen er vedtaget for forholdsvis nylig med et meget bredt flertal i tinget, synes jeg ikke, at der er anledning til på nuværende tidspunkt at overveje ændringer i denne regel, men det er klart, at vi hen ad vejen løbende må se, hvordan reglerne virker, hvordan de vil blive praktiseret, og også hvordan kommunerne vil reagere på det.

Jeg skal sige netop i forlængelse af det, hr. Rahbæk Møller var inde på, at den konkrete sag tjener det ikke noget formål for skatteministeren at gå ind i og kommentere, men vi skal dog lige holde fast ved, at byrådets beslutning om ekspropriation i den pågældende sag har været indklaget for tilsynsrådet. Tilsynsrådet har accepteret byrådets adfærd, men sagen er indanket for indenrigsministeriet, som ikke endnu har udtalt sig i sagen. Allerede af den grund synes jeg, at diskussionen måske er vel tidligt ude.

Rahbæk Møller (SF):

Jeg takker for ministerens svar. Jeg vil godt understrege, at det er ikke den aktuelle sag og dens lovlighed, jeg vil diskutere. Det er udelukkende reglerne for beskatning i tilfælde af ekspropriation, og i den forbindelse er jeg meget skuffet over ministerens svar. Vi har allerede en lang række erfaringer for, at det er ganske umuligt for kommunerne at få en frivillig aftale om salg af ejendomme fra private, fordi reglerne for beskatning ved ekspropriation er så gunstige. Folk kan jo rigtig få en belønning på en halv eller en hel million, og der er ingen, der drømmer om at lave en frivillig aftale.

Nu har vi et tilfælde – om det er lovligt eller ej, er sagen uvedkommende – hvor en kommune har følt sig presset til at foretage en ekspropriation udelukkende for at få en privat handel til at gå i orden. Jeg synes, det må give anledning til overvejelser, og jeg er skuffet over, at ministeren ikke i det mindste kunne love at overveje sagen. Jeg er godt klar over, at han ikke kan give konkret løfte om at ændre loven. Det har han ikke mandat til, men han kunne i det mindste overveje at gøre noget ved denne sag.

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Jeg kan ikke give hr. Rahbæk Møller andet tilsagn, end at skatteministeren og skatte-

ministeriet løbende vil holde øje med, hvordan forskellige regler i systemet virker, og selvfølgelig tage åbenbare misforståelser i reglerne faktiske brug op, hvis de viser sig hen ad vejen. Men i den pågældende sag, som vi drøfter her og nu, skal jeg bare gøre opmærksom på den enkle ting, at den skattefritagelse, vi taler om, også gælder ved frivilligt salg til en kommune f. eks., som kunne have eksproprieret ejendommen. Det er altså ikke en bestemmelse, der udelukkende går på ekspropriation. Dette blot til opklaring.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 563

8) Til *ministeren for kulturelle anliggender* af:

Flygaard (DR):

»Vil ministeren offentliggøre det private brev, som kulturministeriet har sendt til rektor for biblioteksskolen i København, gående på, at biblioteksskolen i Ålborg skal nedlægges, og finder ministeren det i øvrigt rigtigt, at kulturministeriet giver sig af med at skrive private breve?«

Skriftlig begrundelse

Spørgeren har fået oplyst, at et sådant brev er sendt, men har ikke kunnet skaffe sig kopi af dette. Det er spørgerens opfattelse, at biblioteksskolen i Ålborg ved rutinemæssig ekspedition er kommet i besiddelse af det private brev.

Spørgeren synes i øvrigt ikke, at det kan være rigtigt, at alt så vidt muligt skal holdes inden for Valby Bakke, medens provinsen alene skal bære eventuelle nedskæringer.

Mange dele af provinsen har behov for uddannelsesinstitutioner, som kan befordre en virkelig positiv egnsudvikling. Man bør ikke glemme, at der ikke er længere fra København til Ranum end fra Ranum til København.

Flygaard (DR):

Indledningsvis vil jeg gerne henvise til den skriftlige begrundelse, som jeg har givet for mit spørgsmål. Men dernæst vil jeg gerne spørge ministeren, om hun vil give mig samme svar som i Aalborg Stiftstidende for den

[Flygaard]

6. februar. Det var et meget rapt svar, for nu at sige det mildt.

Når jeg spørger, så hænger det sammen med, at jeg fra rektor ved Danmarks biblioteksskole i et brev dateret den 6. februar 1981 har fået oplyst følgende:

»Jeg har fra ministeriet for kulturelle anliggender (og kun derfra) modtaget en officiel skrivelse, i hvilken det meddeles, at optagelsestallet for studerende i 1981 skal nedskæres med 80 pladser. Biblioteksskolen i København foreslås nedskåret 60 pladser og afdelingen i Ålborg 20 pladser.

Desuden meddeles det mig udtrykkeligt, at ministeriet ikke på nuværende tidspunkt ønsker at træffe foranstaltninger til en afvikling af Ålborgafdelingen. En kopi af denne skrivelse har jeg naturligvis sendt til afdelingslederen til orientering.«

Hvis biblioteksskolen i Ålborg skal kunne eksistere, hvor få elever kan den så tåle at komme ned på for at kunne funktionere tilfredstillende? Hvilke kontante tilsagn kan ministeren give om efteruddannelsen ved skolen? Hvilke kontante tilsagn kan ministeren give om Ålborgskolens bevarelse? At henvise til, at ministeriet ikke på nuværende tidspunkt ønsker at træffe foranstaltninger til en afvikling af Ålborgafdelingen, håber jeg ministeren har forståelse for ikke kan opfattes som et kontant tilsagn fra ministerens side. Ministeren må forstå, at det, der er sket, i hvert fald af nogle kan opfattes som et udslag af den såkaldte salamimetode.

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

I sin indledning her tilføjer hr. Flygaard nu en række nye spørgsmål. Med formandens tilladelse vil jeg besvare det oprindeligt stillede spørgsmål, og det er jo igen et spørgsmål af typen: »Hvornår agter ministeren at ophøre med at slå sin gamle mor?«

Det siger sig selv, at jeg ikke kan besvare det første af hr. Flygaard stillede spørgsmål, idet det henviser til et privat brev, hvis eksistens jeg naturligvis ikke kan have nogen anelse om.

Til hr. Flygaards andet spørgsmål, om jeg i øvrigt finder det rigtigt, at kulturministeriet giver sig af med at skrive private breve, kan jeg klart svare, at et ministerium alene kan give sig officielt til kende i henvendelser til

de institutioner, som sorterer under ministeriet.

Med formandens tilladelse vil jeg henvise til, at de yderligere af hr. Flygaard stillede spørgsmål vil blive besvaret under det efterfølgende spørgsmål stillet af fru Ingerlise Koefoed.

Flygaard (DR):

Når man kommer under vejr med en sag, er det ikke altid, at spørgeren kan få fat i alle oplysninger med det samme. Det var baggrunden for, at jeg stillede ministeren de nævnte spørgsmål, og jeg må betragte ministerens besvarelse af spørgsmålet som særdeles utilfredsstillende.

Jeg kan i mellemtiden oplyse, at det brev, som jeg troede var et privat brev, er sendt fra kulturministeriet den 23. januar 1981 til rektor Kirkegaard ved Danmarks biblioteksskole, og jeg kan forstå, at det er et officielt stykke papir. Jeg vil i hvert fald gerne stille denne skrivelse til rådighed for pressen; deraf kan man se, at mit spørgsmål har været fuldt ud berettiget, selv om ministeren har givet mig et utilfredsstillende svar.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 568

9) Til *ministeren for kulturelle anliggender* af:

Ingerlise Koefoed (SF):

»Kan kulturministeren bekræfte, at Danmarks biblioteksskoles afdeling i Ålborg skal nedlægges, samt oplyse, hvornår nedlæggelsen finder sted?«

Skriftlig begrundelse

Spørgeren har fået oplyst, at finansministeriet har sendt rektor for Danmarks biblioteksskole et brev, der går ud på, at skolens afdeling i Ålborg skal nedlægges. Dette brev kan næppe være sendt uden kulturministerens accept.

En nedlæggelse af biblioteksskoleafdelingen vil være et fejlgreb. Skolen er oprettet dels for at sikre en decentralisering af bibliotekaruddannelsen, dels for at have mulighed for at gøre forsøg med en ny uddannelsesform, der kunne integreres med andre uddannelser på Ålborg universitetscenter.

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

På fru Ingerlise Koefoeds spørgsmål vil jeg svare det samme, som jeg i brev af 29. januar har svaret folketingsmedlem Kaj Poulsen, der har stillet mig et tilsvarende spørgsmål:

»Jeg har besluttet, at biblioteksskolens afdeling i Ålborg skal opretholdes, da jeg ikke mener, at en nedlæggelse er sagligt forsvarlig. Det ville ikke være formålstjenligt, at man igen koncentrerer bibliotekaruddannelsen i hovedstaden. Det decentrale kulturpolitiske princip, der bl. a. ligger til grund for Ålborgafdelingens oprettelse i sin tid, bør bibeholdes.«

I overensstemmelse hermed har kulturministeriet den 23. januar afsendt en officiel skrivelse til Danmarks biblioteksskole vedrørende Ålborgafdelingen. I denne skrivelse siges det, at det er ministeriets opfattelse, at der i alt fald på nuværende tidspunkt ikke bør træffes foranstaltninger til en afvikling af Ålborgafdelingen. Hvad angår det lille forbehold, der ligger i denne sproglige formulering, må jeg henvise til, at der i alle politiske tilkendegivelser med rækkevidde langt ud i fremtiden må ligge et nødvendigt forbehold for at sikre, at der kan skabes dækning for de bevillingsmæssige konsekvenser.

I sin begrundelse for spørgsmålet anfører fru Ingerlise Koefoed, at hun har fået oplyst, at finansministeriet har sendt rektor for Danmarks biblioteksskole et brev, der går ud på, at skolens afdeling i Ålborg skal nedlægges. Atter en løs rygtedannelse, som er vanskelig at lægge til grund for politisk arbejde. Jeg har af finansministeriet fået oplyst, at der ikke derfra er sket henvendelse til Danmarks biblioteksskole siden august 1980, hvor rapporten om Danmarks biblioteksskole blev offentliggjort og fremsendt. Jeg har endvidere fået oplyst af rektor Kirkegaard, at han har modtaget den lige omtalte officielle skrivelse fra kulturministeriet den 23. januar – og kun denne.

Ingerlise Koefoed (SF):

Det er meget muligt, at kulturministeren har ret i, at det er uheldigt at lægge rygter til grund for politisk arbejde. Men sådan som tingene foregår i dette folketing og uden for dette folketing, kan det en gang imellem væ-

re nødvendigt, om ikke for andet, så for at få afkræftet et rygte, at stille et officielt spørgsmål her i tinget, og det er det, jeg har gjort.

Jeg takker for svaret, som jeg i første omgang finder ret beroligende. Jeg har forstået, at ministeren ikke lige for tiden i hvert fald har planer om at nedlægge Danmarks biblioteksskoles afdeling i Ålborg. At jeg alligevel ikke føler mig helt beroliget, skyldes to ting.

For det første har administrationsdepartementet henstillet til ministeriets overvejelse, hvorvidt Danmarks biblioteksskoles Ålborgafdeling fortsat skal bestå. Jeg er lidt urolig, fordi jeg bl. a. fra sagen om det kgl. biblioteks revision desværre lidt for godt kender ministerens afhængighed af udtalelser fra administrationsdepartementet.

For det andet er jeg urolig af præcis den samme grund som hr. Flygaard. På Danmarks biblioteksskoles Ålborgafdeling optager man 100 elever årligt. Når man nu begynder at skære med 20 elever, hvor lille skal klassekvotienten så være, før man nedlægger skolen? Og hvor meget skal man skære på Københavnsskolen, før man finder ud af, at der ikke er brug for Ålborg? Man kan lige så vel flytte de få resterende elever fra Ålborg til København.

Jeg er klar over, at ministeren ikke i dag kan give mig nogen sikkerhed for – det er også blevet sagt – at Ålborgafdelingen skal bestå for tid og evighed. Men jeg vil godt lige påpege det ulogiske i, at vi i morgen skal diskutere en redegørelse fra arbejdsministeren, der bl. a. indeholder forslag om udvidelse af ungdomsuddannelserne, og at vi i dag diskuterer en nedskæring på et vigtigt uddannelsesområde.

Mølgaard (DR):

Jeg forstår udmærket, at ministeren afviser at besvare spørgsmål å la hvornår ministeren måtte være holdt op med at banke sin gamle mor. Jeg har heller ikke fornemmelsen af, at der er stillet et sådant spørgsmål. Men jeg synes til gengæld, at det er utilfredsstillende at opleve ministeren svare å la »hvis det er fakta, så benægter jeg fakta«. Det er sket før her fra tingets talerstol, at en sådan besvarelse er givet, men det gør det ikke mere tilfredsstillende.

Samtidig med en officiel brevveksling er der kommet en privat tilkendegivelse, der

[Mølgaard]

ikke kan opfattes som andet end en officios tilkendegivelse af, at Ålborg universitetscenters biblioteksuddannelse nu er ved at være et afsluttet kapitel. Når ministeren besvarer spørgsmålet ved at sige, at der kun foreligger ét officielt brev, så er det ikke et dementi af en utryk situation, som den opleves af de ansatte og øvrige interesserede i biblioteksuddannelsen i Ålborg.

Et klart dementi og en klar afstandtagen fra eventuelt forekommende privat korrespondance havde været på sin plads fremfor et svar à la »hvis det er fakta, så benægter jeg fakta«, for det er i hvert tilfælde ikke noget, der er fremsat på et officielt brevpapir med tilladelse.

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Jeg hørte ikke noget spørgsmål i hr. Mølgaards indlæg. Jeg skal gøre opmærksom på, at dette skal der være, når en medspørger ønsker ordet.

Poulsgaard (FP):

Til min rædsel hørte jeg, at fru Ingerlise Koefoed var blevet beroliget. Til gengæld steg min uro i allerhøjeste grad. Derfor er mit spørgsmål ganske klart til ministeren: vil ministeren meddele disse biblioteksskoler, uanset hvor de findes i landet, at på grund af den kæmpeuddannelse, vi har af bibliotekarer – der er nok til dette århundrede – er der stoppet for tilgangen til biblioteksskolerne resten af dette århundrede?

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Til fru Ingerlise Koefoed vil jeg sige, at jeg meget klart er mig bevidst, at der er en nedre grænse for et elevantal, et studenterantal på en uddannelsesinstitution, hvis den skal kunne fungere hensigtsmæssigt. Derfor har jeg også, om end med beklagelse, over for biblioteksskolens Københavnsafdeling foreslået en så ulige fordeling af de nødvendige begrænsninger i optagelsen i det kommende år.

Til hr. Poulsgaard kan jeg klart svare: nej, jeg er ikke parat til at meddele biblioteksskolerne, at der vil være stoppet for tilgang i resten af dette århundrede.

Selv om hr. Mølgaard ikke stillede mig noget spørgsmål, vil jeg gerne med forman-

dens tilladelse komme med en kort kommentar.

Jeg benægter ikke et påstået faktum, men hr. Flygaard spurgte mig, om jeg ville offentliggøre det brev, der var sendt. I betragtning af, at hr. Flygaard ikke har ført dokumentation for, at noget brev er sendt, og at jeg ikke kender til noget brev, må jeg afvise at svare på spørgsmålet. Når jeg samtidig har sagt, at man kun kan udtale sig officielt i henvendelser fra ministeriet til dets institutioner, må jeg stadig væk sige, at hvis der påstås at foreligge private breve, så må jeg anmode om at blive oplyst derom. Det vil i så fald være en forkert embedsførelse, som da vil blive påtalt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 565

10) Til *ministeren for kulturelle anliggender* af:

Poulsgaard (FP):

»I betragtning af, at flere ledende socialdemokrater og heriblandt den nyvalgte radiorådsformand, Birte Weiss, bekender sig til græsrodsbevægelser, bedes ministeren oplyse, om ikke det Byting, der var i TV den 4. februar, og som med et overvældende flertal gik ind for reklame i dansk TV, har ændret ministerens indstilling, så hun nu kunne forestille sig at arbejde for det, som et flertal i befolkningen ønsker, nemlig reklamefinansieret TV.«

Skriftlig begrundelse

Spørgeren er udmærket klar over, at reklame i TV for ministeren hidtil har været en vederstyggelighed, men når ministeren nu kan se, at vi via den tekniske udvikling kan trække andre landes reklamefinansierede TV på vore skærme, så må man jo se realiteterne i øjnene og bøje sig.

Efterhånden som satellitsystemet udbygges, vil der blive en knivskarp konkurrence om seernes gunst, og hvis ikke dansk kultur og sprog helt skal drukne i alle de udenlandske udsendelser, er det nødvendigt for os at kunne konkurrere, hvorfor også vi før eller siden må indføre reklame-TV. Det licensbetalte TV er jo uden konkurrence og er derfor faldet i søvn.

Poulsgaard (FP):

Nu ved vi, at der er mange ledende socialdemokrater, der siger, at vi skal lytte til græs-rødderne, og nu har græs-rødderne på kulturministerens foranledning fået deres fornemste talsmand, fru Birte Weiss, som formand for radiorådet. Og fru Birte Weiss siger jo også selv, at hun er talsmand for græs-rødderne.

Jeg finder, at det var rart at få ministerens kommentar til det Byting, der blev sendt fra Silkeborg den 4. februar 1981, hvor et overvejende flertal af Bytingets medlemmer gik ind for reklamefinansieret radio og TV. Det var vist to tredjedele, så klar en majoritet, som der næsten aldrig ses i sådanne sager. Det bekræfter bare alle de oplysninger, vi har fra andre undersøgelser, om, at den danske befolkning virkelig ønsker at få noget reklame-TV. Hertil kommer, at vi ved, at om ganske, ganske få år har vi disse satellitsystemer, hvor vi kan tage 10-12 forskellige programmer, hvoraf de fleste vil være reklamefinansierede. Det er yderligere en begrundelse. Ydermere kan man i dag i regeringens eget blad *Aktuelt* læse, at dansk TV er løbet tør for ideer til underholdning – det kan vi jo se af det, de sender ud, så det behøver de så-mænd ikke oplyse os om.

Alt dette sammenholdt med, at vi nu på min foranledning skal have en forespørgsel om Danmarks Radio, som er anmeldt, fordi man ikke kan ordne det hele på 2 minutter, mener jeg gør, at det er på tide, at kulturministeren kommer op af starthullerne og siger: ja men nu må vi altså til at gå i gang med det reklame-TV. Der er så klare tilkendegivelser om, at det er den eneste vej, vi skal gå frem. Vi ved også, at i Sønderjylland har vi allerede reklame-TV, fordi danske firmaer simpelt hen bruger tysk TV til at reklamere i. Jeg håber, at ministeren vil se lidt mere positivt på det.

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Til hr. Poulsgaard må jeg svare, at spørgsmålet om reklamer i TV har været drøftet indgående her i folketinget ved adskillige lejligheder. Sidste gang var så sent som den 9. december 1980, hvor vi behandlede forslag fra det konservative folkeparti og centrumdemokraterne. Ved den lejlighed blev der

argumenteret for og imod reklamefinansiering. Argumenterne blev vendt endnu en gang, og jeg begrundede selv udførligt min modstand mod reklamefinansiering. Jeg mener ikke, at der er grund til, at jeg her skal stå og gentage disse argumenter. Jeg skal nøjes med at slå fast, at jeg ikke har skiftet holdning, og at jeg ikke skifter holdning på grundlag af en TV-udsendelse. Spørgsmålet om reklamefinansieret TV eller ej afgøres nu engang af folketinget.

Poulsgaard (FP):

Hvis der er en eller anden embedsmand eller en anden én, der ikke lige har gået efter tabellen, og der kommer en TV-udsendelse om et eller andet misforhold, så farer de socialdemokratiske ministre herop og vil lave om på love. I hundredvis af gange har vi lavet om på love, når det er dokumenteret, at der har været et misforhold.

Bytinget dokumenterer ganske klart det misforhold, der er mellem den holdning, ministeren har, og den holdning, befolkningen har til reklamefinansieret TV og radio. Når man siger fra ledelsens side, at man skal lytte til græsrodsbevægelserne, særlig i de økonomisk trange tider, vi har, så nytter det ikke noget, at ministeren står heroppe og siger, at hun ikke skifter holdning. Hvor langt skal Danmark ned, hvor langt skal Danmark køre nedad, før ministeren vil indse, at det, der skal redde Danmarks Radio og redde en ordentlig underholdning, simpelt hen er erhvervslivet via reklamefinansiering? Hvorfor må vi ikke mere os en lille smule foran vores apparater?

Jeg beklager dybt, at ministeren har denne holdning til dette spørgsmål, men vi kan vende tilbage til det ved den forespørgsel, jeg har stillet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 587

11) Til *ministeren for kulturelle anliggender* af:

Poulsgaard (FP):

»Ministeren bedes oplyse, hvorvidt midler, som Arte har fået stillet til rådighed af det offentlige, har været udlånt til topfolk inden for Arte, og i bekræftende fald oplyse, hvilke

[Poulsgaard]

skridt hun har taget for at stoppe denne praksis.«

Skriftlig begrundelse

I Børsen har der i den senere tid været en del debat om Artes måde at forvalte de offentlige midler på. Et af de spørgsmål, der har været nævnt, bl. a. i Ekstra Bladet i et læserbrev den 6. februar, skrevet af formanden for teater- og kulturforeningen i Rødovre, Arne Strynø, har været, om forretningsfører Kj. Hansen har udlånt midler til »venner« inden for organisationen til 4 pct. p.a.

Poulsgaard (FP):

Man skal høre meget, før ørerne falder af, og man skal læse meget både én og to og tre gange, og så tror man stadig væk, at det er løgn.

Lederen af Arte, Kjeld Hansen, nægter, i hvert fald ifølge Børsen den 3. februar 1981, at svare på nogle spørgsmål, som jeg kan forstå at både kulturministeriet og rigsrevisionen gentagne gange har rykket for at få svar på. Derfor bedes ministeren oplyse, hvorvidt midler, som Arte har fået stillet til rådighed af det offentlige, har været udlånt til topfolk inden for Arte, og i bekræftende fald oplyse, hvilke skridt hun har taget for at stoppe denne praksis.

Jeg håber så sandelig ikke, at det er rigtigt, det, jeg har spurgt om her i dag. Jeg har hørt en lille fugl syng om, at det er lån, der fås til 4 pct. Jeg stiller mig op i køen, for jeg vil godt have lån til 4 pct., hvis det er tilfældet. Men nu er jeg spændt på at høre ministerens svar.

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Det spørgsmål, hr. Poulsgaard her stiller, har jeg allerede besvaret flere gange. Mit svar fremgår for det første af det, der hedder »Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 1978«, dér står det på side 111, og desuden er svaret tilgået kulturudvalget, som hr. Poulsgaard jo selv er medlem af, den 2. juni 1980. Men da jeg står her, har jeg da ikke noget imod kort at besvare det igen.

Rigsrevisionen afgav sidste vinter en beretning om den selvejende institution Artes aktiviteter, finansiering og driftsudgifter. Det var beretning nr. 4 fra 1978. Rigsrevisionen

foretager her en omfattende revisionsmæssig gennemgang af Artes hele virksomhed i forhold til de gældende tilskudsbestemmelser, og herunder bemærkes det, at Arte yder personalelån til en række medarbejdere.

I kulturministeriets redegørelse af 8. maj 1980 i anledning af rigsrevisors beretning hedder det, at ministeriet har pålagt Arte at afvikle de ydede personalelån snarest muligt. I rigsrevisors påfølgende notat til statsrevisorerne noteres det, at ministeriet har givet dette pålæg, og det udtales generelt, at rigsrevisionen finder de trufne foranstaltninger tilfredsstillende.

Jeg skal tilføje, at det nok ville være rigtigere at tale om lønforskud snarere end om lån, og at sådanne lønforskud jo i øvrigt ikke er ukendte. Men desuagtet har vi altså ment, at det ville skabe en mere klar linje, om Arte ophører med denne gamle praksis, og dette er sket. De ydede forskud vil være afviklet inden udgangen af indeværende regnskabsår.

Poulsgaard (FP):

Så må jeg vel sige tak for svaret. Det glædede mig da, at vi langt om længe kom frem til, efter at vi har været på side 111 og en masse andre steder, at offentligheden kunne få at vide, at disse lån ville være afviklet inden udgangen af dette regnskabsår. Det er jeg glad for, og det skal ministeren ikke have utak for.

Derimod er jeg en lille smule utryg ved den lemfældighed, hvormed ministeren tager denne problemstilling, hvor ministeren forsøger at dække over det ved at sige, at det var lønforskud, og hvad ved jeg. Det er statens penge, der er tyvstjålet. Formålet er at fremme teaterlivet i dette land. Det er i hvert fald ikke tanken, at pengene skulle bruges til lån til godt lønnede medarbejdere til 4 pct. Disse ministre, vi har i dette land – man kan somme tider tage sig til hovedet! Kulturministeren bør simpelt hen hårdt og brutalt meddele disse mennesker, at det skal bringes til ophør, og det aldeles omgående. Der findes simpelt hen ingen undskyldning for sådan en slendrian, som der her er foregået.

Hermed sluttede spørgsmålet.

12) Til *ministeren for kulturelle anliggender* af:

Keld Andersen (KF):

»Hvornår forventer ministeren at kunne præsentere offentligheden for resultatet af arbejdet i det udvalg, som i 1979 blev nedsat til at kulegrave eliteidrættens vilkår i Danmark?«

Skriftlig begrundelse

Det er en kendt sag, at de vilkår, vi i Danmark byder vore eliteidrætsfolk, er langt ringere end de forhold, som hersker i de fleste af de lande, disse idrætsudøvere skal konkurrere med.

Hvis vi overhovedet mener noget med de mange pæne ord om også at ville støtte eliteidrætten, er det snart på høje tid, at vi ser et resultat af arbejdet i det af ministeren nedsatte udvalg. Vi kan ikke fortsat byde vore topidrætsfolk de ulige betingelser, som de i forhold til andre lande udøver deres idræt under. Men samtidig må vi være indstillet på, at støtten og hjælpen til eliten ikke skal gives på den brede idræts bekostning, men derimod sideløbende hermed.

Dansk Idræts-Forbund og Danmarks Olympiske Komité har nu vist vejen og er gået i spidsen ved på eget initiativ og på helt privat basis at nedsætte en komité til støtte for dansk idrætselite. Denne komité og de resultater, som kommer ud af dens arbejde, er et stort og positivt skridt på vejen, men kan og skal alene være et supplement til den offentlige støtte, der også må ydes vore topidrætsfolk.

Derfor vil det være af stor interesse, om vi snarest må blive præsenteret for et resultat af arbejdet i det af ministeren nedsatte udvalg.

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Hr. Keld Andersen er utålmodig efter resultater af eliteidrætsudvalgets arbejde, og måske er det derfor, han kommer til at give indtryk af, at udvalget har arbejdet længere, end det egentlig har. Udvalget er nedsat i 1979, den 28. december, og dets arbejde begyndte den 30. januar 1980, altså for nøjagtig et år siden.

Den tidligere kulturminister gav i et svar til hr. Keld Andersen den 23. januar 1980

udtryk for, at han forventede, at udvalget kunne afgive betænkning i sommeren 1981. Jeg er imidlertid blevet orienteret om, at udvalget, der bl. a. omfatter formændene for de store idrætsorganisationer, selv har besluttet at udvide sin virksomhed med en undersøgelse af situationen for et bredere udsnit af den danske elite, bl. a. for at kunne sammenligne med de oplysninger om forholdene for de danske kandidater til de olympiske lege i 1980, som udvalget allerede har fremskaffet. På den baggrund kan man ikke forvente, at udvalget afgiver betænkning førend i foråret 1982.

Jeg har efter denne information ikke fundet det rigtigt at gå imod eliteidrætsudvalgets eget ønske om at basere sine forslag på en viden, som man savner i dag, og ikke på løse formodninger om forholdene. Derimod overvejer udvalget at afgive delbetænkninger om konklusioner af de undersøgelser, der allerede er foretaget.

Det er underforstået i hr. Keld Andersens spørgsmål, at det skulle være udvalgets hovedopgave at skaffe flere penge til eliten, men udvalget har et langt bredere sigte, nemlig også at udrede forholdene vedrørende uddannelse af instruktører, forebyggende og helbredende idrætsmedicin, idrætsudøvernes sociale vilkår og meget mere, som alt sammen skal indpasses i en samlet struktur for eliteidrætten, hvorunder det skal vurderes, hvorvidt det offentlige bør iværksætte foranstaltninger til yderligere støtte.

Da eliteidrætsudvalget som sagt selv har truffet beslutning om at skaffe et bredere grundlag, mener jeg, at både hr. Keld Andersen og jeg må affinde os dermed og væbne os med den tålmodighed, som udvalget selv pålægger os.

I øvrigt kan jeg helt tilslutte mig hr. Keld Andersens bemærkninger i spørgsmålets begrundelse om, at støtten til eliten ikke skal gives på den brede idræts bekostning.

Keld Andersen (KF):

Det var et noget skuffende svar, og det bekræfter desværre min formodning om, at idrættens vilkår, der jo sorterer under kulturministeren, under den nuværende minister fører en noget hensygnende tilværelse i et hjørne af kulturministeriet, og det var det

[Keld Andersen]

hjørne, jeg godt kunne tænke mig at få idrættens vilkår frem fra.

Nu hører vi altså, at det ikke bliver til noget med formodningen – hvad jeg godt vidste – om, at der ville komme en betænkning inden foråret 1981; nu bliver det altså foråret 1982. Det synes jeg er højst utilfredsstillende, og det er endnu mere utilfredsstillende på baggrund af det initiativ, som idrætten, nemlig Dansk Idræts-Forbund og Danmarks Olympiske Komité, tog forleden til på privat initiativ at nedsætte en komité til at skaffe flere penge til eliteidrætten. Jeg synes, det var et glimrende initiativ, der her blev taget, men jeg udtrykte allerede ved offentliggørelsen – hvor ministeren på trods af en indbydelse ikke fandt anledning til at være til stede – bekymring over, at idrættens eget initiativ nu ville blive en sovepude for den minister, hvorunder dette kulegravningsudvalg hører. Jeg må desværre med skam melde, at denne bekymring er blevet til vished, efter at vi nu har fået at vide, at der ikke sker noget før til foråret 1982.

Ministeren siger i sit svar til mig, at det ligesom er underforstået i mit spørgsmål, at dette drejer sig om penge og penge alene. Jeg kan ikke forstå, hvordan ministeren kan få den opfattelse. Det drejer sig om penge, men det drejer sig også om en lang række andre ting.

Jeg vil afslutningsvis i denne runde stille ministeren det spørgsmål: hvilken betydning får det nye initiativ, Dansk Idræts-Forbund og Danmarks Olympiske Komité nu har taget, i forhold til ministerens udvalg?

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Som svar på det sidste direkte spørgsmål kan jeg svare, at jeg formoder, at dette initiativ, der blev taget ved et møde i søndags, formentlig vil medføre, at der vil tilgå idrætten flere private midler, således som jeg også forstår at det er hensigten.

Nu bliver jeg nok nødt til at korrigere lidt, idet jeg må fastslå, at til trods for at en del af dagspressen har hævdet det modsatte, er jeg ikke blevet inviteret til det pågældende møde og har ikke været vidende om dette initiativ, før jeg læser om det i dagspressen den 7. februar. Derimod er jeg inviteret til Dansk Idræts-Forbunds generalforsamling på

søndag, en indbydelse, jeg med glæde har taget imod.

Hvad angår skuffelsen over det videre arbejde i udvalget, er den beslutning, jeg refererer, blevet truffet af bl. a. formanden for Danmarks Olympiske Komité, hr. Kurt Møller, og af formanden for Dansk Idræts-Forbund, hr. Svend O. Hansen, der netop er de samme personer, som har taget det pågældende initiativ til at etablere et nyt organ. Jeg må stadig væk hævde, at jeg ville finde det forkert, hvis jeg gik imod en beslutning, som netop disse organisationsledere har truffet, samtidig med at de har etableret sig i en fælles organisation.

Keld Andersen (KF):

Jeg synes, det er uheldigt, at ministeren med sine udtalelser i virkeligheden bekræfter, hvad jeg siger. Jeg må rette ministeren og sige: dette initiativ, taget af Danmarks Olympiske Komité og Dansk Idræts-Forbund, blev ikke, som refereret af ministeren, taget på et møde i søndags. Det blev taget på et møde i fredags. Ministeren er altså ikke særlig godt informeret.

Dernæst blev det meddelt på mødet, at ministeren ikke havde fundet anledning til at være til stede. Det var måske, fordi hun havde planlagt at komme i søndags, hvor det altså var i fredags. Ikke desto mindre var ministerens embedsmand, som arbejder med disse ting, dog trods alt kommet til stede, så jeg må spørge, om ikke der skulle være en lille kommunikationsbrist i kulturministeriet, således at forstå, at indbydelsen ikke er gået videre til ministeren, eller at ministeren uden at kunne erindre det har givet den videre til en anden. Det bekræfter desværre for mig, at idrætten under den nuværende kulturminister, som jeg sagde i min indledning, fører en hensygnende tilværelse i et hjørne af kulturministeriet, hvor man altså end ikke aner, hvilke indbydelser man får.

Må jeg så til sidst bede ministeren om at svare på det, jeg spørger om, og ikke referere til, hvilke beslutninger formændene for Dansk Idræts-Forbund og Danmarks Olympiske Komité træffer. Det ved jeg godt – jeg er ked af, at jeg må sige: bedre end ministeren. Men det, jeg ønsker, og det, jeg spørger om, er oplysning om de beslutninger, ministeren træffer i ministeriet.

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Der er ikke tale om nogen kommunikationsbrist i kulturministeriet. Der foregår mange aktiviteter, hvor kulturministeriets embedsmænd deltager og skal deltage, hvorom jeg ikke altid i detaljer skal være orienteret. Jeg skal naturligvis være orienteret om de invitationer, jeg selv modtager, og det bliver jeg også.

Hvad angår mine egne dispositioner, må jeg modsige hr. Keld Andersen i den formodning, at idrætten skulle friste en hensygnende tilværelse. I det år, jeg har været kulturminister, har vi overført midler til idrætsområdet fra andre områder i kulturministeriet for at gøre det muligt at få sat det arbejde, eliteidrætsudvalget udfører, i scene i et meget hastigere tempo, end de egentlig til formålet beregnede bevillinger gjorde det muligt. Jeg har altså taget fra andre områder i ministeriet for at tilgodese idrætten, og jeg må derfor på det skarpeste afvise hr. Keld Andersens formodning om, at idrætten skulle være et forsømt område. Min opfattelse er, at det forholder sig tvært imod.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 581

13) Til *socialministeren* af:

Hagen Hagensen (KF):

»Hvorledes er det sikret, at socialindkomsten til stadighed foreligger ajourført hos de kommunale socialforvaltninger?«

Skriftlig begrundelse

Skattemæssige ændringer indberettes til statsskattedirektoratet, hvorefter de som følge deraf skete ændringer i socialindkomsten meddeles tilbage til de kommunale skattevæsenere og opbevares i disses registre over socialindkomst.

Efter hvad der foreligger oplyst, sker der ikke indberetning derom til socialvæsenet, og der kan derfor være usikkerhed om, hvorvidt den rette socialindkomst bliver lagt til grund ved oplysning om og udmåling af sociale ydelser.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Statsskattedirektoratet sender månedligt på grundlag af de månedlige slutligningsændringer ajourførte oplysninger til det socialindkomstregister, der findes på kommunernes EDB-centraler. Derfra kan oplysningerne hentes af socialforvaltningerne til brug ved de løbende ekspeditioner. Oplysningerne er til rådighed på flere måder. Oplysningerne overføres således automatisk til de sociale EDB-systemer, hvor ydelsen skal beregnes. Oplysningerne findes også i socialindkomstregisteret, hvorfra de enten kan hentes via en terminal eller ved hjælp af en ugentlig udtrækningsordning. I alle tilfælde er oplysningerne de senest ajourførte, idet de kommer fra samme register. Kommunerne har således let adgang til at anvende det korrekte indkomstgrundlag ved oplysning om eller ved udmåling af sociale ydelser.

Jeg har imidlertid erfaret, at der på et enkelt punkt vil være grundlag for at forbedre kommunikationsgangen. Socialforvaltningerne modtager således ikke automatisk meddelelse om de tilfælde, hvor borgere, der allerede modtager en social ydelse, senere får ændret deres socialindkomst, fordi deres slutligningsopgørelse ændres. Derfor skal disse personer selv med deres nye socialindkomstopgørelse sætte sig i forbindelse med socialforvaltningen for eventuelt at få ændret den løbende sociale ydelse.

Jeg synes, det ville være mere rimeligt, at også socialforvaltningen straks fik besked om ændringen. Det er imidlertid op til kommunerne, hvorledes de tilrettelægger den interne arbejdsgang. Kommunernes Landsforening er blevet gjort opmærksom på problemet, og Landsforeningen har oplyst over for socialministeriet, at man dér har taget spørgsmålet op for at få det løst i den nærmeste fremtid.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg siger tak til ministeren for de oplysninger, der blev givet her. Svaret viste jo, at der er et hul eller en mangel, og det er måske den, jeg netop har peget på at der er. For forholdet er det, at vi ofte, når vi laver nye ordninger, nye reformer, ikke sikrer os, at forvaltningen af dem er lagt således til rette, at det er nemt at have med at gøre.

Det, jeg begrundede mit spørgsmål med, var den viden, jeg mente at have – det har ministeren nu bekræftet – om, at der ikke

[Hagen Hagensen]

tilgår de kommunale socialvæsener ajourførte oplysninger, således at man altid, når en klient kommer til skranken, kan sige: her er det rette, her har vi det, der skal bruges. Jeg har forstået det på den måde, at statsskattedirektoratet får oplysningerne, lader dem gå videre, og de ender såmænd i kommunen hos skattevæsenet, men de går ikke længere. Det er et problem, som vistnok ikke er afklaret, i hvilket omfang skattevæsenet har adgang til, tavshedspligten taget i betragtning, at videregive de oplysninger, det har. Men de står i hvert fald dér, og så kan det sociale væsen spørge om den enkelte, hvis det vil det. Det kan måske også i en hast komme til at glemme at spørge om det, og så har vi ulykken, hvor man får udmålt de bistandsydelser, klienten skal have, på et forkert grundlag.

Det er derfor godt, tror jeg, at vi har fået rejst det problem, at det bliver taget op, således at man kan få klaret de ting, således at borgerne ikke skal være udsat for hverken at få for lidt eller at få for meget med de følger, det kan have. Jeg vil godt bede ministeren om at drage omsorg for, at dette kommer i orden meget, meget snart, fordi der er en række tilfælde, hvor man på grundlag af det, der i det tekniske sprog hedder »en fravegen indkomst«, skal sørge for at udmåle ydelserne på et andet grundlag end den sociale indkomstopgørelse, man lige har ved hånden.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg vil gerne bekræfte, hvad jeg sagde i mit første svar, at også jeg finder det vigtigt, at vi får ændret dette forhold, og at vi i socialministeriet har rettet henvendelse til Kommunernes Landsforening, der er gået i forhandling med statsskattedirektoratet om at finde en praktisk løsning.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg går ud fra, at ministeren sørger for, at det sker meget snart, for det skulle gerne komme til at virke således, at borgerne virkelig har den klaring af grundlaget, som de bør have ved første henvendelse om forholdene, hvorpå deres ydelser skal udmåles.

At det halter lidt, vil jeg godt i et tillægs-spørgsmål til ministeren have lov til at nævne. Jeg har et eksempel – som ministeren ikke kan kende – hvor der først i december

af en skatteyder modtages et afslag på ungdomsydelse under henvisning til en ansøgning, der aldrig var indsendt. Nogle dage efter kommer der meddelelse om, at hvis henholdsvis sønnen og moderen, der udgør husstanden, ligger under de og de grænser, så kan de alligevel få udmålt ungdomsydelse. Man gør opmærksom på, at det skal være den indkomst, den unge har i den periode, hvor ydelsen er løbende. Umiddelbart derefter har både søn og moder modtaget meddelelse om den sociale indkomst. Lægger man de to tal sammen, ligger de under grænsen for at kunne få noget, men til gengæld er sønnens aktuelle indkomst af en sådan art, at han aldeles ikke kan få noget, når den lægges sammen med moderens.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Nu kan vi vist næsten ikke trække svaret på det her spørgsmål længere. Jeg startede med at sige, at Kommunernes Landsforening var blevet gjort opmærksom på problemet, og at Landsforeningen har oplyst over for socialministeriet, at man dér har taget spørgsmålet op for at få det løst i den nærmeste fremtid. Det har jeg altså nu bekræftet for anden gang.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 559

14) Til *udenrigsministeren* af:

Steen Folke (VS):

»Vil regeringen klart og utvetydigt over for den amerikanske regering tilkendegive, at Danmark er imod fremstilling af neutronbomben med henblik bl. a. på placering i Vesteuropa?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge Berlingske Tidende og Information den 4. februar 1981 har den nye amerikanske forsvarsminister, Caspar Weinberger, sagt, at USA formodentlig vil fremstille neutronbomber med henblik på placering i Europa. Man agter dog forinden at konsultere NATOs europæiske medlemslande.

Neutronbomben er som bekendt et særlig djævelsk kernevåben, der dræber alt levende, men lader bygninger og andre døde struktu-

[Steen Folke]

rer uskadte. En fremstilling og placering af disse »taktiske atomvåben« vil bidrage til at sænke atomtærskelen, altså til at øge sandsynligheden for, at kernevåben i en given situation faktisk bliver taget i anvendelse.

Det er vigtigt, at den danske regering så tidligt og så utvetydigt som muligt tager afstand fra dette element i præsident Reagans oprustningsplaner.

Steen Folke (VS):

Både jeg og andre medlemmer af folketinget har gennem det sidste par år gentagne gange forsøgt at få regeringen til klart at tage afstand fra de amerikanske planer om at producere neutronbomben. Neutronbomben er som bekendt et særlig modbydeligt atomvåben, der dræber alt levende, men lader døde ting uskadte. Regeringens holdning har været ulden. Man har nøjedes med at udtrykke et fromt håb om, at Sovjetunionen ville opføre sig så pænt, at det ikke blev nødvendigt at fremstille neutronbomben.

Som bekendt besluttede præsident Carter delvis at udskyde produktionen af neutronbomben, men nu genoptages planerne af præsident Reagans administration. Forsvarsminister Weinberger har udtalt sig på en sådan måde, at det ser ud til, at man vil genoplive planerne. Jeg har forstået, at udenrigsminister Haig senere har forsøgt at slå lidt koldt vand i blodet ud fra en bekymring ved at få genoplivet den massive folkelige modstand mod neutronbomben i Vesteuropa, som i første omgang bremsede projektet. Så vidt jeg ved, er der stadig mulighed for, at præsident Reagan giver grønt lys for neutronbomben med henblik ikke mindst på en placering og altså mulig anvendelse i Vesteuropa.

Under alle omstændigheder er der brug for en klar og utvetydig dansk afstandtagen over for dette projekt. Jeg forstår, at en talsmand for det norske udenrigsministerium forleden oplyste, at Norge er modstander af projektet. Jeg forstår, at repræsentanter for alle de store partier i Holland har gjort det samme. Jeg er spændt på at høre, hvordan den danske regering ser på sagen.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Det er jo ganske interessant at læse begrundelsen for hr. Steen Folkes spørgsmål.

Der står i slutningen af begrundelsen, at det er vigtigt, at den danske regering så tidligt og så utvetydigt som muligt tager afstand fra dette element i præsident Reagans oprustningsplaner.

Nu viser det sig, at hr. Steen Folke altså har slået koldt vand i sit eget blod, for nu siger han, hvad rigtigt er, at udenrigsminister Haig jo er kommet med andre udtalelser, end den nye amerikanske forsvarsminister er kommet med. Det fortæller noget om, at inden man kaster sig ud i spørgsmål, herunder begrundelser herfor, ville det måske være på sin plads, at man lige finder ud af, hvad der egentlig er tale om i denne sag. Hr. Steen Folke har altså selv antydnet det ved at bruge udtrykket, at der er slået koldt vand i blodet. Jeg vil opfatte det på en noget anden måde.

Jeg vil om selve spørgsmålet sige, at regeringen ved flere lejligheder har tilkendegivet sin stilling til spørgsmålet om produktion af neutronvåben, både ved besvarelse af spørgsmål her i folketinget og under konsultationer i NATO med de øvrige medlemmer af alliancen. Regeringen har herunder givet udtryk for, at spørgsmålet om, hvorvidt neutronvåbene skal produceres, er USAs egen afgørelse, men, hvad der er nok så vigtigt, regeringen fandt, at den tidligere amerikanske regerings beslutning var rigtig, og det er stadig væk den danske regerings opfattelse.

Steen Folke (VS):

Udenrigsministeren mener, at jeg skal undersøge sagen, inden jeg kaster mig ud i spørgsmål. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at jeg stillede mit spørgsmål, inden udenrigsminister Haig havde udtalt sig i denne sag; det var på baggrund af officielle udtalelser fra den amerikanske forsvarsminister. Jeg tillod mig at regne med, at de nok i et eller andet omfang udtrykte, hvad den amerikanske regering mente. Det må formentlig være rimeligt at stille spørgsmål på baggrund af det.

Efter at jeg havde stillet mit spørgsmål, kom referatet af, at udenrigsminister Haig altså havde forsøgt at slå koldt vand i blodet, som jeg sagde. Men dermed er planerne jo ikke skrinlagt, og derfor er der stadig brug for, at den danske regering siger klart fra. Det gør den danske regering endnu en gang ikke, for udenrigsministeren nøjes med at

[Steen Folke]

henholde sig til, at man støttede den holdning, præsident Carter havde, som gik ud på: lad os vente og se; lad os nu se, hvad russerne gør. Det var præcis det, jeg refererede til: hvis de opfører sig pænt, kan det da godt være, at vi ikke skal færdiggøre neutronbomben.

Jeg mener, at der under alle omstændigheder er brug for, at der fra dansk side bliver sagt til USA: vi er modstandere af, at der fremstilles neutronbomber, og at de bliver udstationeret i Europa i den del af NATO, Danmark er placeret i. Jeg er klar over, at det ikke står i Danmarks magt at forhindre det, hvis USA alligevel vil fremstille disse neutronbomber, men jeg er sikker på, at det betyder noget for beslutningsprocessen, hvis den danske regering, den norske regering, den hollandske regering og måske endda den vesttyske regering sagde: vi vil ikke have det stads i Europa. Hvis man fik klare og utvetydige udtalelser af den art, så tror jeg, at det ville betyde noget for, om vi faktisk kunne risikere at få det. Derfor er der stadig brug for en klar og utvetydig afstandtagen fra den danske regerings side. Den har vi beklageligvis endnu en gang ikke kunnet få – hvis ikke der er noget, jeg har misforstået.

Gert Petersen (SF):

Jeg bliver nok desværre nødt til at skylle det kolde vand ud af blodet igen. Referatet i The Times den 4. februar sagde udtrykkeligt med citationstegn, at Weinberger havde sagt på sin pressekonference, at den nye administration ville »meget sandsynligt (probably) ønske at gøre brug« af den kontroversielle neutronbombe.

Jeg kom tilfældigvis til at høre radio her i formiddags, og udenrigsministeren får jo nok en rapport om, hvad der er blevet sagt. Sagen er den, at Weinberger har været, om jeg så må sige, på krigsstien igen og har udtalt, at Haigs udtalelser da ikke betød, at USA ikke arbejdede med tanken, men at det var klart, at det var noget, der var på overvejsernes stadium, og der kunne kun blive tale om placering efter forhandling med og godkendelse fra de vesteuropæiske allieredes side.

Jeg tror, at der kommer meget mere om den sag, og jeg synes egentlig, det er nødvendigt at få en klar stillingtagen fra udenrigs-

ministeren. Jeg synes nemlig ikke, at hans svar her var helt klart. Jeg blev i hvert fald ikke helt klar over, hvad det var for en beslutning, udenrigsministeren refererede til.

Derfor vil jeg godt fortælle, at i det hollandske parlament har et flertal indgivet et resolutionsforslag, hvori man opfordrer regeringen til at vende sig mod »introduktion af våbenet i NATO-arsenalet« og naturligvis også placering på hollandsk område. Jeg vil godt høre, om udenrigsministeren under alle omstændigheder er enig i denne hollandske formulering, om man også fra dansk side vil vende sig imod indførelse af dette våben i NATOs arsenal.

Bolvig (RV):

Det er da rigtigt, som flere har været inde på, også udenrigsministeren, at mange her i Europa føler, at neutronbomben er et modbydeligt våben, som vi ikke ønsker her i Europa, eller som hr. Steen Folke sagde det: det stads vil vi ikke have i vores verdensdel.

Jeg finder alligevel grund til at spørge udenrigsministeren, om ikke vi i meget højere grad bør beskæftige os med Frankrigs planer. Frankrig har for længst proklameret, at det, uanset USAs holdning, uanset den tidligere præsident Carters holdning, vil forberede neutronbomben og producere den, uden at det af en eller anden mærkelig grund skaber uro og debat i det danske folketing eller rundt omkring i forskellige kredse i Europa, uden at hr. Steen Folke eller hr. Gert Petersen straks reagerer.

Jeg vil spørge udenrigsministeren, om udenrigsministeren kan fortælle os noget mere om Frankrigs planer, og om den danske regering – hvad jeg både håber og tror – i NATO og andre internationale forsamlinger har reageret mod de franske planer og lignende planer om at sælge beriget uran til Irak og om deltagelse i forskellige kolonikrige i Afrika.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Hr. Steen Folke sluttede af med at sige, at han muligvis havde misforstået noget. Jeg tror, at der er tale om en vis misforståelse, eller skal vi hellere sige et forsøg på at stille en problemstilling op, som rent faktisk ikke eksisterer.

[Udenrigsministeren]

Det, jeg sagde, var, at den danske regering ved flere lejligheder har givet udtryk for sin holdning til neutronbomben, og det konkluderede i, at vi var fuldstændig enige med den tidligere administration i Washingtons beslutning om, at man ikke gik videre med udvikling og produktion af neutronbomben. Det er et standpunkt, som den danske regering stadig væk står ved. Den danske regering finder ikke, at der bør være noget aktuelt omkring produktion af en neutronbombe, og jeg vil føje til, at der på trods af citater af den nye amerikanske forsvarsminister ikke foreligger konkrete forslag herom. Det vil være bekendt, at der i almindeligt NATO-samarbejde er tale om konsultationer og en procedure, hvor man skal forhandle sådanne ting. Der foreligger ikke noget forslag fra den amerikanske regering, og jeg vil tvivle meget på, at der bliver tale om et konkret forslag.

Til hr. Bolvig vil jeg med hensyn til, om den danske regering har til hensigt at reagere over for de franske planer, sige, at man øjensynlig i Frankrig er ved at udvikle en neutronbombe. Den danske regering har ikke fundet anledning til at intervenere, endsige komme med forskellige udtalelser, der skal protestere imod dette. Det er i overensstemmelse med vor holdning til USA, idet jeg i mit første svar sagde, at det må altså være USAs, det vil sige også Frankrigs, egen beslutning, om man vil udvikle et sådant våben. Hertil kommer, at tager man det i NATO-sammenhæng, er Frankrig som bekendt ikke med i det militære integrerede samarbejde, men har ønsket en status, hvor de står udenfor. Derfor falder en hel del af begrundelsen for hr. Bolvigs spørgsmål væk.

Det samme svar kan jeg give på de sidste bemærkninger fra hr. Bolvig, når det drejer sig om uraneksport til andre dele af verden. Man kan have den ene eller den anden opfattelse af mange ting med hensyn til noget sådant, men jeg finder, at det falder noget uden for det spørgsmål, der her er stillet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 575

15) Til *udenrigsministeren* af:

Gert Petersen (SF):

»Deler udenrigsministeren præsident Reagans opfattelse af Sovjetunionens ledere og især hans idé om, hvad det fører til, når man ikke tror på et liv efter dette?«

Skriftlig begrundelse

På sin pressekonference den 29. januar sagde præsident Reagan, at sovjetlederne »forbeholder sig retten til at begå en hvilken som helst forbrydelse, at lyve og at bedrage . . . « (International Herald Tribune, 31. januar-1. februar 1981).

Han begrundede det med, at de udledte deres moralske normer af ønsket om at fremme verdensrevolutionen. Det havde de aldrig lagt skjul på, sagde han.

Præsident Reagan har måske haft svært ved at finde de faktiske citater, der kunne bevise, hvad sovjetlederne aldrig har lagt skjul på – for den 2. februar leverede han i et interview en ny forklaring på deres sørgelige moralske habitus. Han sagde ordret: »De skriver ikke under på vores moralopfattelse. De tror ikke på et liv efter dette. De tror ikke på en gud eller en religion, og den eneste moral, de anerkender, er derfor (sic!) alt det, der vil fremme socialismen i verden.« (International Herald Tribune, 4. februar 1981).

Dette forbavsende syn på, hvad det fører til, hvis man kun tror på livet på jorden, må Mr. Reagan selvsagt have i fred. Men når præsident Reagan drager vidtgående internationale konsekvenser af Mr. Reagans fikse ideer, er det alvorligt.

Spørgsmålet sigter derfor på at få belyst, om udenrigsministeren føler sig tryk ved Ronald Reagan som præsident for verdens – og NATOs – stærkeste militærmagt.

Gert Petersen (SF):

Jeg har stillet dette og de følgende spørgsmål, fordi den nye amerikanske regering har sendt nogle signaler ud, som må forekomme ganske opsigtsvækkende, og som ikke alene kan forekomme meget risikable, men som i hvert fald i en række henseender strider mod synspunkter, som den danske regering hidtil har givet udtryk for.

Det første af disse spørgsmål drejer sig nu ikke om synspunkter, som strider mod noget, den danske regering hidtil har givet udtryk for, for den danske regering har haft det for-

[Gert Petersen]

nuftige standpunkt, som også er mit, at vi retter os efter gamle Voltaire og siger: »Enhver bliver salig i sin tro«, og vi drager ikke vidtgående konklusioner af folks religiøse overbevisning.

Det, som jeg synes er forbavsende, er, at USAs præsident, en mand, der i kraft af den amerikanske forfatning forener en kolossal magt i sine hænder og i kraft af USAs internationale stilling kommer til at spille en meget, meget fremtrædende rolle i international politik, helt åbenbart begrundet sit syn på, hvordan andre staters lederes moralske habitus er, i deres religiøse eller ikke-religiøse overbevisning. Jeg vil godt høre, om udenrigsministeren er enig med præsident Reagan på det punkt. Det følgende spørgsmål drejer sig også om udenrigsministerens enighed eller ikke-enighed med præsident Reagan. Naturligvis er det afgørende for mig at få belyst, om man kan føle sig tryk ved en statsleder i en så mægtig position, der drager sine konklusioner på et så – i hvert fald for os – usædvanligt grundlag, som der her er tale om.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

For at man kan forstå sammenhængen, tror jeg, det er nødvendigt, at jeg lige læser hr. Gert Petersens spørgsmål op:

»Deler udenrigsministeren præsident Reagans opfattelse af Sovjetunionens ledere og især hans idé om, hvad det fører til, når man ikke tror på et liv efter dette?«

Jeg håber ikke, at hr. Gert Petersen opfatter det som foragt for folkettinget, når jeg indskrænker min besvarelse til at sige, at regeringen vil tage stilling til konkrete forslag fra præsident Reagan, men ikke til hans tro eller hans livssyn.

Gert Petersen (SF):

Det opfatter jeg aldeles ikke som foragt for folkettinget. Jeg ville selv anlægge nøjagtig det samme synspunkt, hvis det drejede sig om Mr. Reagan. Men her drejer det sig altså om USAs præsident, det er ikke en hvilken som helst herre.

Når nu udenrigsministeren var så venlig at læse mit spørgsmål op, vil jeg da godt læse op, hvad det er for et citat, jeg henholder mig til, nemlig hvad præsident Reagan sagde

på et møde med 5 journalister den 2. februar 1981. Han sagde om de sovjetiske ledere:

»De skriver ikke under på vores moralopfattelse. De tror ikke på et liv efter dette. De tror ikke på en gud eller en religion, og den eneste moral, de anerkender, er derfor alt det, der vil fremme socialismen i verden.«

Dermed er alle, uanset om de er konservative eller kapitalister, eller hvad de nu måtte være, som ikke tror på et liv efter dette, på mystisk vis blevet indgrupperet som nogle, der vil fremme socialismen i verden. Det er en højst ejendommelig holdning, og det, jeg er bange for, og grunden til, at jeg rejser spørgsmålet – jeg indrømmer, at det kan forekomme noget irrelevant – er, at vi har fået en amerikansk præsident, hvis forestillingsverden, hvis fikse ideer er så fjernt fra denne verdens realiteter, at det kan blive en meget, meget stor risiko for hele den øvrige verden, USA inklusive.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Jeg synes, at hr. Gert Petersen havde et udmærket citat af Voltaire, og jeg synes, vi skal henholde os til dette citat. Hvad angår fikse ideer, er dette ting ikke ukendt med fikse ideer, der bliver ført frem. Jeg mener, at det helt afgørende er: hvad bliver det konkrete? Det er det, man skal tage stilling til.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Vi går til næste spørgsmål af hr. Gert Petersen til udenrigsministeren. Hr. Gert Petersen har ordet.

Spm. nr. 576

16) Til *udenrigsministeren* af:

Gert Petersen (SF):

»Deler udenrigsministeren den opfattelse, at den væbnede opstand mod junta og højreterror i El Salvador er et eksempel på international terrorisme?«

Skriftlig begrundelse

Forleden beskyldte USAs udenrigsminister Sovjetunionen for at »fostre international terrorisme«. Den 30. januar blev udenrigsministeriets talsmand bedt om eksempler herpå.

[Gert Petersen]

Blandt fem såkaldte eksempler anførte talsmanden sovjetisk »propaganda og materiel støtte til såkaldte nationale frihedsbevægelser som de ventreorienterede guerillaer i El Salvador« (Times, 31. januar 1981).

Bortset fra, at påstanden efter alt at dømme savner reelt grundlag, sætter USAs udenrigsministerium altså lighedstegn mellem et demokratisk oprør og international terrorisme.

I betragtning af socialdemokratiets udtalelser om situationen i El Salvador går jeg ud fra, at udenrigsministeren er dybt uenig med USAs udenrigsministerium i synet på det salvadoranske folks oprør mod diktaturet, og at han vil gøre dette klart for udenrigsminister Haig.

Formanden:

Ja, hr. Gert Petersen har stillet 4 spørgsmål til udenrigsministeren. Jeg kan forstå, det kommer som en overraskelse, men det er altså det næste.

Gert Petersen (SF):

Jeg var bekymret for, at jeg måske nu begyndte at begrunde et andet spørgsmål end det, der var det næste i rækken, for nu kommer vi nemlig til det konkrete.

Det drejer sig om oprøret i El Salvador, og det drejer sig om spørgsmålet: hvad er international terrorisme? Der er det sådan, at den nye amerikanske regering har meddelt, at russerne støtter den internationale terrorisme. Det har udenrigsminister Haig udtalt. Udenrigsministeriet derovre blev senere spurgt: kan I ikke give nogle eksempler på det? Og så fremførte udenrigsministeriets talsmand ifølge Times for den 31. januar 1981 5 eksempler. Et af disse eksempler var sovjetisk »propaganda og materiel støtte til såkaldte nationale frihedsbevægelser som de venstreorienterede guerillaer i El Salvador«.

Det drejer sig her om den bevægelse i El Salvador, som er gået til oprør mod juntaen, og som er gået til oprør mod højreterrorismen, som har plaget El Salvador. Det drejer sig om en bevægelse, som Den socialistiske Internationale har udtrykt sin sympati for, som, hvis ikke jeg tager meget fejl, også det danske socialdemokrati har udtrykt i hvert fald forståelse for. Nu får vi altså at vide, at denne bevægelse er et eksempel på, hvad den

amerikanske regering opfatter som international terrorisme. I betragtning af, hvad der tidligere er blevet sagt, ikke fra officiel dansk side, men f. eks. fra socialdemokratiets side, fra Socialistisk Internationales side, synes jeg, at det er ganske berettiget at spørge den danske udenrigsminister, om den danske regering deler denne nye, interessante vurdering fra den nye amerikanske regerings side.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Den danske regering deler ikke denne opfattelse. Det salvadoranske folk kæmper for sociale og politiske kår, som hos os har været en selvfølge igennem generationer, og jeg håber, at de lidelser, befolkningen er udsat for, snart må blive bragt til ophør og vejen banet for politiske, sociale og økonomiske reformer i El Salvador.

Gert Petersen (SF):

Jeg vil gerne takke udenrigsministeren for svaret. Jeg er meget tilfreds med det, og jeg er også særdeles tilfreds med, at den danske udenrigsminister fik lejlighed til at udtrykke denne opfattelse officielt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Vi kommer så til hr. Gert Petersens tredje spørgsmål til udenrigsministeren.

Spm. nr. 577

17) Til *udenrigsministeren* af:

Gert Petersen (SF):

»Deler udenrigsministeren den opfattelse, at den hidtidige afspændingsproces udelukkende har tjent Sovjetunionens interesser?«

Skriftlig begrundelse

På sin første formelle pressekonference sagde præsident Reagan bl. a.: »Hidtil har afspændingen været som en ensrettet gade, som Sovjet har brugt til at forfølge sine mål i.« (International Herald Tribune, 31. januar-1. februar 1981).

Selv om afspændingen i 70erne har oplevet tilbageslag, har det hidtil været den almindelige opfattelse, at alle parter har haft gavn af den. Ingen dansk udenrigsminister

[Gert Petersen]

har talt om, at afspændingen kun havde tjent Sovjets interesser. Tværtimod har man tilsluttet sig det synspunkt, at der »ikke er noget alternativ til afspænding.« (Citatet stammer som bekendt fra forbundskansler Schmidt).

Præsident Reagans forkastelse af alle hidtidige afspændingsbestræbelser, fordi de efter hans mening ensidigt har tjent Sovjets interesser, kunne tyde på, at han alligevel har fundet et alternativ.

Det lyder uhyggeligt. Men efter alt, hvad den danske regering hidtil har sagt om afspændingspolitikken – også den hidtidige – kan den umuligt være enig med USAs præsident, når han forkaster den hidtidige afspændingspolitik. Forhåbentlig vil regeringen gøre dette klart for Reaganadministrationen.

Dermed kan vi yde et beskedent bidrag til, at præsident Reagan indstiller sin søgen efter et alternativ til afspændingen.

Gert Petersen (SF):

Ja, vi må jo gå videre med handlingerne, som udenrigsministeren sagde lidt tidligere under denne spørgerunde.

Det drejer sig om, hvorvidt udenrigsministeren deler den opfattelse, at den hidtidige afspændingsproces udelukkende har tjent Sovjetunionens interesser. Det er jo også en ganske forbausende ny opfattelse, der her er kommet til orde. Faktisk har præsident Reagan på sin første pressekonference sagt:

»Hidtil har afspændingen været som en ensrettet gade, som Sovjet har brugt til at forfølge sine mål i.«

Jeg skal da villigt indrømme, at afspændingen i 1970'erne har oplevet et tilbageslag, og at Sovjetunionen har medansvar for disse tilbageslag. Det skal jeg ikke lægge skjul på også er min opfattelse. Men det har alligevel været den almindelige opfattelse, at alle parter har haft gavn af afspændingsprocessen, og der er da heller ingen dansk udenrigsminister, der har talt om, at afspændingen kun har tjent Sovjets interesser; man har tværtimod tilsluttet sig det synspunkt, der vistnok stammer fra forbundskansler Schmidt, at der ikke er noget alternativ til afspændingen.

Når nu præsident Reagan ligesom forkaster hele den hidtidige afspændingsproces, så kunne det tyde på, at han har fundet et alternativ, og det synes jeg er temmelig uhyggeligt. Derfor synes jeg, at det er vigtigt, at de

vesteuropæiske lande, USAs allierede, gør det klart, at de ikke er enige med præsidenten i denne reelle forkastelse af den hidtidige afspændingspolitik, men at det tværtimod er vores holdning, dansk holdning, at afspændingspolitikken trods alle vanskeligheder, trods alle tilbageslag igennem de sidste 10–15 år, har været i hele verdens og ikke bare en enkelt stats, i dette tilfælde Sovjetunionens, interesse.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Hr. Gert Petersen anfører selv i sin grundelse, at afspændingen har været udsat for tilbageslag igennem den senere tid, og det kan jeg være enig med hr. Gert Petersen i.

Den afspændingstendens – for at sige det lidt stærkere: den afspænding reelt – vi har kunnet se igennem 1970'erne, har først og fremmest været til fordel for verden som sådan, vil jeg sige. Der er ikke tale om, at det har været til fordel for et enkelt land.

Det tilkommer ikke mig at forklare, hvad der er baggrunden for udtalelser, som er fremkommet fra den amerikanske præsident. Jeg vil bare konstatere, at en væsentlig årsag til, at vi i dag må konstatere et tilbageslag for den afspænding, vi så igennem 1970'erne, er invasionen i Afghanistan.

Det er fortsat den danske regerings opfattelse, at selv om vi i dag har grund til en vis pessimisme med hensyn til mulighederne for at gribe fat igen i afspændingen, så må vi gøre alt for at fastholde dialogen mellem Øst og Vest, det være sig i Madrid ved opfølgingsmøde, det være sig i andre fora. Det mener jeg må være en ganske klar og fortsat linje, forhåbentlig ikke bare for den danske regering, men også for andre vestlige regeringer.

Gert Petersen (SF):

Nu skal vi ikke – det tillader tiden og proceduren her heller ikke – føre nogen stor udenrigspolitisk debat. Jeg er enig med udenrigsministeren i, at interventionen i Afghanistan er en af årsagerne til, at afspændingen har lidt et tilbageslag inden for det sidste år. Det hersker der ingen uenighed om. Jeg mener også, der er en række andre årsager, også visse handlinger fra vestlig side, spændinger i den tredje verden, som hverken Vest eller

[Gert Petersen]

Øst har noget direkte ansvar for osv. Men det kan vi alt sammen vende tilbage til.

Jeg er egentlig også tilfreds med ministerens svar, fordi det klart angiver en anden grundholdning til problematikken end den, som Reagan har givet udtryk for. Men jeg er en lille smule bekymret, hvis ministeren ikke er i stand til som udenrigsminister at forklare, hvad der er baggrunden for, at Reagan kommer med en så fantastisk udtalelse som denne, at hidtil har afspændingen bare været noget, som Sovjetunionen har brugt. Man har da en stor stab i udenrigsministeriet. I må sætte den til at analysere indgående, hvad der sker i amerikansk politik for øjeblikket. Jeg tror godt, jeg kunne forklare, hvad der er baggrunden for en udtalelse som denne, men det vil jeg afstå fra på nuværende tidspunkt. Jeg er også sikker på, at udenrigsministeren kan finde ud af det selv ved hjælp af sit ministerium.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Nu har hr. Gert Petersen jo stillet et spørgsmål til, så den bemærkning, jeg vil komme med her, skulle jeg måske have ventet med til den næste runde. Hr. Gert Petersen, som jo er meget velfunderet med hensyn til udenrigspolitikken viden, er klar over den mekanisme, hvorved forskellige citater, som indgår i en bredere sammenhæng, f. eks. ved pressekonferencer, hvor stillede spørgsmål bliver besvaret, kan blive revet ud af deres sammenhæng og ført videre af de internationale pressebureauer; smækket op, ofte i overskrifter, i forskellige landes aviser, hvorefter ivrige parlamentarikere griber diverse citater, bl. a. i spørgeform i et parlament som det danske folketing. Hr. Gert Petersen er så meget inde i udenrigspolitik, at han ved, at man bør se tingene mere konkret og i en større sammenhæng og ikke rive citaterne ud på den måde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 578

18) Til *udenrigsministeren* af:

Gert Petersen (SF):

»Hvad mener udenrigsministeren om præsident Reagans utvetydige forkastelse af

SALT II og følgerne heraf for den internationale udvikling?«

Skriftlig begrundelse

Udenrigsministeren har gentagne gange opfordret USA til at ratificere den i 1979 underskrevne traktat med Sovjet om strategiske rustningsbegrænsninger (SALT II). Præsident Reagan har gjort det klart, at den ikke vil blive ratificeret, og at en genforhandling er nødvendig.

Det betyder umiddelbart, at de af NATO foreslåede forhandlinger om eurostrategiske våben ikke kan komme i gang, idet NATO selv koblede dem sammen med SALT III-forhandlingerne. Og disse kan først indledes, når SALT II er ratificeret. Dette NATO-forslag blev accepteret af Sovjet under kansler Schmidts besøg i Moskva. Hvis Reagan fastholder sin undsigelse af SALT II, kommer der ikke realitetsforhandlinger om raketbegrænsning i Europa i overskuelig fremtid. Det vil ikke være Sovjets, men USAs skyld.

Også præsident Reagans betingelser for genforhandling er ildevarslende. Den ene betingelse er, at der straks skal forhandles om »legitim reduktion af kernevåbnene«. Det lyder godt, men i den til SALT II knyttede protokol var det aftalt, at sådanne forhandlinger (om SALT III) skulle indledes, så snart SALT II var ratificeret! Ved at nægte ratifikation af SALT II blokerer præsident Reagan altså for enhver realistisk mulighed for at komme i gang med forhandlinger om regulær nedskæring af kernevåbnene.

Den anden betingelse kaldes »sammenkædning« (linkage). Præsident Reagan vil have andre spørgsmål inddraget i SALT-forhandlingerne. »Jeg mener tilfældigvis, at man ikke kan sætte sig til bordet og forhandle SALT, medmindre man tager hensyn til alle de andre ting, der sker«, sagde han på sin pressekonference den 29. januar (citeret efter Times 31. januar 1981).

Men SALT-processen har kun været mulig, fordi parterne koncentrerede forhandlingerne om selve atomkaprustningen. Alt tyder på, at Reaganadministrationen totalt vil blokere for yderligere forhandlinger for at få mulighed for at iværksætte en intensiveret oprustning. Også forsvarsminister Weinbergers genoptagelse af planerne om at udstatio-

[Gert Petersen]

nere neutronbomber i Europa må ses i denne sammenhæng.

Perspektiverne er dystre efter denne nye kovending i amerikansk SALT-politik, en kovending, som klart er i strid med alt, hvad den danske regering har stået som talsmand for siden 1960'erne, da SALT-processen begyndte. På den baggrund må det forventes, at udenrigsministeren gør det klart, at han tager afstand fra de nye signaler fra Reagan-administrationens side.

Gert Petersen (SF):

Jeg kan måske tillade mig, selv om proceduren ikke helt tillader det, at tage udgangspunkt i ministerens sidste bemærkning. Sagen er den, at der efter alt at dømme her ikke er tale om en løsreven udtalelse fra en pressekonference. Jeg mener, der er en nær sammenhæng mellem Reagans forkastelse af den hidtidige afspændingsproces, som den er foregået, og hans holdning til SALT II-aftalen, som blev signeret af Carter og Bresjnev for vel efterhånden 1½-2 år siden, men som altså nu forkastes af Reagan. SALT II-aftalen var ligesom SALT I en slags udtryk for afspændingsprocessen, og det er altså den, han forkaster. Det vil vi godt høre udenrigsministerens mening om, fordi forkastelsen af SALT II i hvert fald rører ved tre væsentlige spørgsmål.

For det første spørgsmålet om forhandlinger om de eurostrategiske raketter, altså på den ene side de raketter, der skal stilles op på det europæiske fastland i Vesteuropa, krydsermissiler og Pershing II-raketter, på den anden side de sovjetiske SS-20 osv. Disse forhandlinger var egentlig så småt ved at komme i gang på et allerførste plan, men de blev af NATO – og det er accepteret af Sovjetunionen – koblet sammen med SALT III-forhandlingerne. Deres afslutning er koblet sammen med SALT III-forhandlingerne og skal gå ind i dem. Disse forhandlinger kan først komme i gang, når SALT II er ratificeret. Tingene var i og for sig enkle nok, næsten da, i december 1979, da NATO tog sin beslutning – som jeg beklager stadig væk – hvor man i hvert fald kunne sige: det er højst sandsynligt – det sagde udenrigsministeren også – at SALT II snart bliver ratificeret, og så kan man komme i gang med disse

forhandlinger, som NATO har givet tilbud om, hvis ellers Sovjetunionen vil.

Men nu er situationen altså den, at man har en amerikansk præsident, som simpelt hen kaster SALT II i papirkurven.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Det er da et spørgsmål, der er til at forstå, konkret og med substans. Jeg vil sige, at regeringen ikke har lagt skjul på, at vi meget gerne så en snarlig ratifikation af SALT II. Vi ved, at ratifikationsprocessen var i gang i det amerikanske senat – udsigterne ufortalt, men den var i gang – da Sovjetunionen foretog invasionen i Afghanistan i december 1979. Det førte som bekendt til, at den daværende præsident Carter i januar 1980 udsatte den videre procedure. Samtidig tilkendegav man, at man i praksis – det synes jeg lige skal understreges – ville efterleve SALT IIs indhold.

Vi ved, at den nuværende amerikanske præsident gik til valg på bl.a. ønsket om at genforhandle SALT II, og med det nye republikanske flertal i senatet må vi i dag betragte det som en politisk realitet, at SALT II-aftalen i den foreliggende form ikke vil kunne godkendes af de besluttende institutioner i USA. Men dermed mener jeg ikke, man kan drage den konklusion, at SALT-processen så er gået i stå. Jeg vil referere til, at præsident Reagan har tilkendegivet, at han ønsker at videreføre SALT-forhandlingerne. Om det bliver i form af en genforhandling af SALT II eller ved en direkte overgang til forhandlinger om en ny SALT III-aftale, vil afhænge af, hvad de to supermagter kan blive enige om.

Regeringen finder det meget vigtigt, at sådanne forhandlinger snart kommer i gang, og som allieret med USA vil vi især opfordre den nye amerikanske administration til hurtigt at indlede drøftelser med Sovjetunionen herom.

Hr. Gert Petersen har ret i, at der er en sammenhæng mellem SALT-forhandlinger og så det, som vi rent teknisk kalder for TNF, dvs. NATO-beslutningen fra december 1979, hvis ene halvdel gik på, at der skulle optages forhandlinger imellem USA og Sovjetunionen. I beslutningen fra december 1979 sagde man ganske rigtigt, at forhandlinger imellem USA og Sovjetunionen skulle føres

[Udenrigsministeren]

inden for rammerne af SALT III. Jeg har ved en tidligere lejlighed under en debat i folketinget sagt, at det forhold, at SALT II ikke er blevet ratificeret – og i dag vil jeg sige: det forhold, at SALT II ikke reelt har nogen mulighed for at blive ratificeret i Washington – ikke må forsinke disse TNF-forhandlinger.

Man kan sige, at det foreløbig heller ikke er sket. Der er tale om, at Sovjetunionen og USA sidste år i oktober og november måned førte indledende drøftelser i Genève, og man skal genoptage disse drøftelser her i 1981. Men jeg vil gerne understrege, at vi finder, at der hurtigst muligt må iværksættes egentlige forhandlinger omkring disse TNF-våben, og det bør være forhandlinger, der er uafhængige af en ratifikation af SALT II. Til sin tid, når man går i gang med en SALT III, kan man lade disse forhandlinger indgå i denne.

Formanden:

Taletider gælder som bekendt også for ministre.

Gert Petersen (SF):

Jeg var egentlig forholdsvis tilfreds med den allersidste del af udenrigsministerens svar. Også fordi jeg opfatter det som en tilkendegivelse til den amerikanske regering om, at den danske holdning er, at disse forhandlinger nu må i gang. Jeg indrømmer, at de i nogen grad er i gang, men det var under den gamle administration. Formelt er de, og det medgav udenrigsministeren også, knyttet til SALT III-processen. Jeg forstod ministeren sådan, at det var en opfordring til, at de nu fortsættes, om nødvendigt uafhængigt af SALT III-processen.

Jeg vil gøre opmærksom på, at Reagan har opstillet nogle betingelser for genforhandling, som er meget betænkelige. Den første kan lyde vældig godt, nemlig at hvis der skal genforhandles, skal der være en legitim reduktion af kernevåbnene. Forholdet er bare det, at netop SALT II forudser i en til lægsprotokol, at så snart denne aftale om at lægge loft over raketoprustningen er ratificeret, skal man i gang med at forhandle om reduktion af kernevåbnene. Det var det, der skulle være indholdet i SALT III. Med dette krav til genforhandling af SALT II blokerer Reagan i virkeligheden for at komme i gang

med den reelle forhandling, som der har været enighed om, om reduktion af kernevåbnene i henhold til SALT III. Den anden betingelse, han opstiller, er den med sammenkædningen – linkage, som det hedder på amerikansk – som altså går ud på, at en masse andre spørgsmål skal drages med ind.

Jeg vil godt gøre opmærksom på, at vi havde aldrig haft SALT I, processen var aldrig kommet i gang, hvis man fra sovjetisk side havde haft det synspunkt. Det var, mens USAs krig i Vietnam var på det højeste. Det var i 1969, hvis ikke jeg husker meget galt, at SALT I blev underskrevet og ratificeret. Dengang afstod begge parter – og det skal indrømmes, også den amerikanske regering – fra denne sammenkædningsfilosofi, som er ødelæggende for rustningsbegrænsnings-, for ikke at tale om nedrustningsaftaler. O.k., der kan være et vist punkt, hvor man kan kæde tingene sammen, når det drejer sig om besluttet nedrustning. Men når det drejer sig om rustningsbegrænsning, ville en sådan filosofi være ødelæggende. Derfor synes jeg også, der er grund til at afvare mod de betingelser, som Reagan stiller for at genforhandle SALT II.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgétiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål, stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Tyroll: spm. nr. 472, 473 og 521.

Bjørn Elmquist: spm. nr. 492.

Dohrmann: spm. nr. 496 og 540.

Pilgaard Andersen: spm. nr. 508.

Sønderby: spm. nr. 512.

Niels Andersen: spm. nr. 513 og 518.

Keld Andersen: spm. nr. 514, 515 og 534.

Thorndahl: spm. nr. 516 og 517.

Voigt: spm. nr. 522

Waldorff: spm. nr. 523.

Dræbye: spm. nr. 524.

Steffensen: spm. nr. 527 og 536.

Inge Krogh: spm. nr. 529.

Bollmann: spm. nr. 530.

Henning Andersen: spm. nr. 537.

[Formanden]

Ib Christensen: spm. nr. 548.

Spm. nr. 472

Til *arbejdsministeren* (16/1 81) af:

Tyroll (VS):

»Hvilke oplysninger kan ministeren give om de giftige dampe, der opstår ved opvarmning af epoxy, og de foranstaltninger, der måtte være iværksat af arbejdstilsynet for at beskytte arbejdere mod disse giftdampe?«

Begrundelse

I forbindelse med arbejdsmarkedsudvalgets besøg hos de svenske arbejdsmarkedsmyndigheder erfarede jeg, at man havde haft et tilfælde, hvor en fabrik måtte lukkes, da det efter megen forvirring endelig blev konstateret, at der i forbindelse med ophedning af epoxy opstod nogle meget farlige giftdampe, som oven i købet blev ført rundt i fabriken gennem ventilationssystemet. Resultatet blev altså en lukning af virksomheden og en gennemrensning af den med alkohol.

De svenske arbejdsmarkedsmyndigheder havde ikke været opmærksomme på de nævnte problemer i forbindelse med epoxy. Det skyldtes lidt af en tilfældighed, at disse egenskaber blev opdaget. Derfor ønsker jeg med spørgsmålet at få at vide, hvilken viden de danske arbejdsmarkedsmyndigheder er i besiddelse af på dette område – for epoxy som for andre stoffer. Hvad det er for giftdampe, og under hvilke omstændigheder de opstår.

Der har været eksempler her i landet på arbejdere, der måtte sendes hjem, fordi de blev dårlige, og hvor man ikke kunne finde årsagen til, at de blev syge. Derfor skulle der være god begrundelse for at tage erfaringerne fra Sverige alvorligt og iværksætte foranstaltninger mod de sundhedsfarlige stoffer.

Besvarelse (4/2 81):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

På baggrund af en udtalelse indhentet fra direktoratet for arbejdstilsynet kan jeg oplyse, at direktoratet har søgt oplysning om det uheld, der refereres til i begrundelsen for spørgsmålet hos den svenske arbetarskyddstyrelse. Det pågældende uheld drejer sig sandsynligvis om lakering med epoxypulvere.

Ved en uheldig kombination af omstændigheder blev pulveret ophedet og omdannet til et fototoksisk stof, som spredte sig over hele fabriken med ventilationssystemet. Ca. 60 medarbejdere blev angrebet af eksem, der medførte, at de ikke kunne tåle sollys.

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 486 af 5. oktober 1978 om polyurethan- og epoxyprodukter regulerer arbejde med epoxyprodukter. Bekendtgørelsens § 1 fastsætter, at alle stoffer, der indgår i et epoxysystem er omfattet af bekendtgørelsen. I praksis fortolkes bestemmelsen således, at hvis der i et produkt findes fire ikke udhærdede epoxygrupper, er det omfattet af bekendtgørelsen. Dette gælder således også epoxypulvere.

Ved arbejde med epoxy gælder det, at stofferne ikke må anvendes, medmindre luftforureningen i åndingszonen er søgt fjernet, normalt ved hjælp af mekanisk ventilation. Fjernelsen kan også ske ved arbejde i lukket system.

Hvis luftforureningen undtagelsesvis ikke kan fjernes ved mekanisk ventilation, skal luftforsynet åndedrætsværn anvendes. Dette er dog kun en nødløsning til brug i særlige tilfælde.

Påføring af epoxy ved sprøjtning må ikke foretages uden for lukkede systemer eller i sprøjtekabiner.

Herudover skal de øvrige bestemmelser i bekendtgørelsen naturligvis overholdes.

Det bemærkes, et epoxyplast i lighed med andre plasttyper kan afgive giftige gasser ved for høj temperatur.

Det kan i øvrigt oplyses, at arbejdstilsynet ikke er bekendt med tilsvarende uheld som det svenske.

For så vidt angår andre foranstaltninger iværksat af arbejdstilsynet, henvises til besvarelsen af spørgsmål 473.

Spm. nr. 473

Til *arbejdsministeren* (16/1 81) af:

Tyroll (VS):

»Vil ministeren oplyse, hvilke foranstaltninger der sikrer, at der ikke kan opstå fare for dannelse af giftdampe eller andre sundhedsfarlige påvirkningsmuligheder i forbindelse med de produktionsprocesser, der iværksættes rundt om på virksomhederne?«

Begrundelse

[Tyroll]

I forbindelse med arbejdsmarkedsudvalgets besøg hos de svenske arbejdsmarkedsmyndigheder erfarede jeg, at man havde haft et tilfælde, hvor en fabrik måtte lukkes, da det efter megen forvirring endelig blev konstateret, at der i forbindelse med ophedning af epoxy opstod nogle meget farlige giftdampe, som oven i købet blev ført rundt i fabriken gennem ventilationssystemet. Resultatet blev altså en lukning af virksomheden og en gennemrensning af den med alkohol.

De svenske arbejdsmarkedsmyndigheder havde ikke været opmærksomme på de nævnte problemer i forbindelse med epoxy. Det skyldtes lidt af en tilfældighed, at disse egenskaber blev opdaget. Derfor ønsker jeg med spørgsmålet at få at vide, hvilken viden de danske arbejdsmarkedsmyndigheder er i besiddelse af på dette område – for epoxy som for andre stoffer. Hvad det er for giftdampe, og under hvilke omstændigheder de opstår.

Der har været eksempler her i landet på arbejdere, der måtte sendes hjem, fordi de blev dårlige, og hvor man ikke kunne finde årsagen til, at de blev syge. Derfor skulle der være god begrundelse for at tage erfaringerne fra Sverige alvorligt og iværksætte foranstaltninger mod de sundhedsfarlige stoffer.

Besvarelse (4/2 81):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

På baggrund af en udtalelse indhentet fra direktoratet for arbejdstilsynet kan jeg oplyse, at det efter arbejdsmiljøloven er arbejdsgiverens ansvar, at arbejdet udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Gennem bekendtgørelser, meddelelser, publikationer og anvisninger har arbejdstilsynet givet regler og vejledning for, hvorledes virksomhederne skal indrette sig for at undgå, at arbejdstagerne udsættes for giftige dampe eller anden farlig påvirkning i forbindelse med arbejdsprocesserne.

I det omfang, arbejdstilsynet er blevet bekendt med særlige risici knyttet til bestemte stoffer eller processer, er området blevet specielt reguleret. Som eksempel herpå kan nævnes arbejde med epoxy og polyurethan, asfalt og asbest.

Det kan desuden oplyses, at arbejdstilsynet specielt for epoxypulvere har indsamlet et stort materiale, som indtil videre har un-

derbygget arbejdstilsynets antagelse om, at epoxypulvere skal behandles som andre ikke udhærdede epoxyprodukter.

Overholdes bestemmelserne i bekendtgørelsen om epoxy, er der minimal risiko for, at der indtræder uheld. Ved anvendelsen af epoxyprodukter skønnes det derfor ikke nødvendigt, at der iværksættes yderligere foranstaltninger til afværgelse heraf.

Spm. nr. 492

Til *indenrigsministeren* (20/1 81) af:

Bjørn Elmquist (V):

»Vil ministeren oplyse, om forskerholdet i forbindelse med de i mit spørgsmål nr. 270 af 16. januar 1980 til indenrigsministeren (Folketingstidende, sp. 3803) om de såkaldte reagensglasbørn omtalte forsøg på rigshospitalet i København har afleveret de i Helsinki-deklarationen omhandlede etiske overvejelser? Ministeren bedes i bekræftende fald offentliggøre disse overvejelser.«

Begrundelse

I den aktuelle debat om genstyring og dermed forbundne spørgsmål vil det være værdifuldt for resten af samfundet at få kendskab til de etiske overvejelser, som forskere direkte involveret i konkrete projekter gør sig.

Besvarelse (3/2 81):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Indenrigsministeriet har forelagt sagen for sundhedsstyrelsen, som har oplyst, at der ikke er afleveret en forsøgsprotokol til den etiske komité, der dækker Københavnsområdet, omhandlende bl. a. de etiske overvejelser, der er nævnt i Helsinki-deklarationen, idet komiteen først begynder sin virksomhed 1. februar 1981.

Sundhedsstyrelsen har i denne forbindelse anført, at det omhandlede forskningsprojekt har opnået støtte fra Det lægevidenskabelige Forskningsråd, og at en sådan støtte gives på grundlag af en detaljeret beskrivelse af forskningsprojektet. I forskningsrådets afgørelse indgår bl. a. også de etiske sider af sådanne bio-medicinske forsøg.

På den givne foranledning skal det understreges, at projektet efter det for sundhedssty-

[Indenrigsministeren]

relsen og indenrigsministeriet oplyste ikke tager sigte på ændringer i arvmassen (genstyring).

Spm. nr. 496

Til *statsministeren* (21/1 81) af:

Dohrmann (FP):

»Vil statsministeren oplyse, hvor mange udlandsrejser ministrene har foretaget i årene 1979 og 1980, samt hvad disse rejser har kostet, idet besvarelsen bedes udformet således, at det tydeligt fremgår, både hvor de enkelte rejser er gået hen, samt hvad de har kostet alt inkluderet?«

Begrundelse

Lige efter Ritt Bjerregaards pariserturskandale fik man det indtryk, at ministrenes rejselest og pengeforbrug til samme dalede betydeligt. Imidlertid må man nu – efter arbejdsminister Svend Aukens skandaløse misbrug af skatteborgernes penge til chartring af privatfly – frygte, at den advarsel, der lå i Ritt Bjerregaards afskedigelse som minister, er ved at gå i glemmebogen.

Besvarelse (4/2 81):

Statsministeren (Anker Jørgensen):

I et svar af 8. januar 1979 til spørgeren på et lignende spørgsmål (nr. 404) skrev jeg bl. a.:

»Rejseudgifter såvel som andre statsudgifter er undergivet den revision, som foretages af rigsrevisionen og statsrevisorerne – og det vil altså bl. a. også sige, at de er under kontrol af folketinget.

Jeg finder ikke, at der er behov for at supplere dette ansvar og denne kontrol med en undersøgelse, som ville blive både meget tidskrævende og meget bekostelig, og som samtidig ville være en desavouering af rigsrevisionen og statsrevisorerne.«

Jeg finder ikke, at situationen har ændret sig siden da, og jeg må derfor, som dengang, afvise spørgerens ønske.

I anledning af spørgsmålet skal jeg imidlertid henvise til mit svar af 23.4.1980 til statsrevisorerne vedrørende statsrevisorerens beretning om udgifter til ministerrejser til udlandet i finansåret 1977–78. I svaret henviser jeg dels til mit brev af 28.6.1979 til samt-

lige ministre om praksis ved afholdelse af udgifter ved tjenstlige rejser i udlandet og dels til, at jeg har gjort ministrene opmærksom på de i beretningen anførte principper for aflæggelse af regnskab m.v.

Spm. nr. 508

Til *socialministeren* (23/1 81) af:

Pilgaard Andersen (FP):

»Agter ministeren at stoppe misbruget af forsorgshjemsbetalingsreglerne iflg. § 85, jfr. § 84, i bistandsloven, som udnyttes groft ved, at enkelte pensionister lader sig indskrive efter den første i måneden, hvorefter de forlader hjemmet igen inden den 29. i samme måned og således undgår at miste en del af pensionen?«

Begrundelse

Efter spørgerens opfattelse sker der en helt urimelig udnyttelse af vore forsorgshjem, idet man helt kan undgå betaling for opholdet på hjemmet, hvis man ikke er der omkring den første i hver måned. Dette kan man nemt undgå, idet folkepensionen udbetales omkring den første, så pensionisten har mulighed for at leve i sus og dus, indtil pengene er væk, hvorefter de igen møder op på forsorgshjemmene.

Jeg er klar over, at det naturligvis i den store sammenhæng kun drejer sig om enkelte pensionister, men da jeg er blevet opmærksom på, at denne trafik praktiseres groft i f. eks. Vejle amt, finder jeg det rimeligt, at man ændrer betalingsbetingelserne.

Besvarelse (2/2 81):

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Reglerne for betaling for pensionisters ophold i forsorgshjem eller lignende institutioner (bistandslovens § 110, stk. 1) svarer til reglerne for betaling for ophold i plejehjem (bistandslovens §§ 84 og 85), men med den forskel, at der efter plejehjemsreglerne først kræves betaling fra udgangen af den måned, der følger efter indlæggelsesmåneden, medens der ved ophold i forsorgshjem kræves betaling allerede fra den måned, der følger efter indlæggelsesmåneden. Der er således i lovgivningen taget specielt hensyn til, at for-

[Socialministeren]

sorgshjemmene har et klientel af særlig karakter.

Spørgsmålet om ændrede betalingsregler for ophold i forsorgshjem har tidligere været overvejet i socialstyrelsen og socialministeriet. Under hensyn til, at det var ganske få personer, der kunne siges direkte at spekulere i betalingssystemet, har man imidlertid ikke ment, at der var grundlag for en regelændring, da en sådan ville ramme en for vid kreds.

På baggrund af en aktuel henvendelse er betalingsspørgsmålet igen taget op til overvejelse. Viser de undersøgelser, der nu foretages i socialstyrelsen, at der er tale om en tiltagende spekulation i betalingsreglerne, vil jeg overveje, hvorledes en sådan spekulation kan undgås.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at der i socialstyrelsen for nylig er nedsat en arbejdsgruppe, der skal se på pensionsinddragelse og indbetaling af egne indtægter m.v. under ophold på kommunale og amtskommunale døgninstitutioner.

Spm. nr. 512

Til *undervisningsministeren* (26/1 81) af:

Sønderby (V):

»Hvorledes vil ministeren sikre, at der på gymnasier og seminarier på lige vilkår fra vestlig side bliver lejlighed til at give orientering om forsvars- og sikkerhedsspørgsmål, således at der ikke bliver tale om ensidig russisk propaganda?«

Begrundelse

Ifølge Berlingske Tidende den 26. januar 1981 vil den russisk orienterede såkaldte Samarbejdskomité for Fred og Sikkerhed sende nogle russere betalt af danske statsmidler rundt på gymnasier og seminarier for at orientere om de østlige synspunkter. For alsidighedens skyld bør man sikre, at der skabes tilsvarende mulighed for f. eks. NATOs informationstjeneste, Atlantpagtsammenslutningen m. fl. for at give tilsvarende orienteringer. Allerbedst ville det måske for objektiviteten være, at de tilkaldte eksperter fra begge sider kom til stede samtidig for at orientere og debattere med eleverne og indbyrdes.

Besvarelse (3/2 81):

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Baggrunden for spørgsmålet er, at nogle gymnasieskoler i sidste uge afholdt fællestimer med deltagelse af en sovjetisk gæst, hvis besøg var formidlet gennem organisationen »Samarbejdskomiteen for Fred og Sikkerhed«.

På enhver gymnasieskole skal der i løbet af et skoleår afholdes mindst 8 fællesarrangementer. Formålet med disse arrangementer er ifølge undervisningsbekendtgørelsen, at eleverne skal have adgang til kunstneriske oplevelser, indføring i aktuelle problemer og orientering om nye perspektiver inden for kunst, videnskab og politik.

Det er ikke ualmindeligt, at organisationer tilbyder politiske og kulturelle arrangementer til gymnasieskoler og andre uddannelsesinstitutioner, og der er således ikke noget usædvanligt ved den møderække, som har været afholdt i sidste uge.

Det er fællesudvalget på en gymnasieskole (bestående af rektor og repræsentanter for elever og lærere), som har afgørelsen vedrørende fællestimearrangementer. Fællesudvalget har den endelige kompetence til at tilrettelægge fællestimer inden for undervisningsbekendtgørelsens og de bevillingsmæssige rammer.

Et fællestimearrangement af den omtalte art kan som enkeltarrangement ikke siges at være i strid med undervisningsbekendtgørelsen, og der er derfor ikke grundlag for at skride ind over for de enkelte fællesudvalgs beslutninger.

Hvad angår læreruddannelsen kan jeg oplyse, at både formåls- og indholdsbestemmelserne i samfundsfag, samtidsorientering og historie, de fag i uddannelsen, hvor forsvars- og sikkerhedsspørgsmål navnlig er af interesse, peger mod en alsidig og nuanceret belysning af de behandlede emner. I de 7 fællestimer pr. semester, der på seminarierne er til rådighed til aktuel orientering for samtlige studerende, behandles ofte politiske emner.

Man kan ikke stille krav om, at alle synspunkter på et givet spørgsmål nødvendigvis skal komme til udtryk ved enhver lejlighed. Det afgørende må være, at de studerende ved andre lejligheder får mulighed for at møde andre opfattelser.

Spm. nr. 513

Til *justitsministeren* (26/1 81) af:

Niels Andersen (KF):

»Finder ministeren det rimeligt, at man i forbindelse med opsætningen af nye parkeringsskilte går over til symboler i farver og udelader forklarende tekst?«

Begrundelse

I løbet af året skiftes de nuværende parkeringsskilte ud og erstattes af nye med farver og uden forklarende tekst. Dette er ikke rimeligt over for den del af befolkningen, der er farveblind. Mange farveblinde begår sig udmærket i trafikken, men risikerer altså efter det nye system bøder på grund af deres handicap, og dette er helt urimeligt.

Besvarelse (9/2 81):

Justitsministeren (Ole Espersen):

De nye tavler for henholdsvis standsnings- og parkeringsforbud er i overensstemmelse med FN's konvention om vejafmærkning (Wien 1968), som dog endnu ikke er ratificeret af Danmark. De pågældende tavler har i flere år været anvendt i andre lande.

Sundhedsstyrelsen har over for justitsministeriet oplyst, at personer, der lider af den almindelige grøn/rød farveblindhed (knap 3 pct. af befolkningen), ikke vil have vanskeligheder ved at skelne mellem symbolerne for henholdsvis standsnings- og parkeringsforbud. Disse farveblinde vil endvidere være i stand til at opfatte de med rødt angivne tal på undertavlerne, som markerer, at den pågældende restriktion gælder søn- og helligdage.

Det er ikke muligt med sikkerhed at udtale sig for så vidt angår den uhyre sjældne farveblindhed, hvor den farveblinde slet ikke kan opfatte farver. Det er dog overvejende sandsynligt, at også denne kategori af farveblinde vil være i stand til at skelne mellem symbolerne for henholdsvis standsnings- og parkeringsforbud.

Justitsministeriet finder det på denne baggrund ikke betænkeligt at anvende de nye tavler for standsnings- og parkeringsforbud.

Spm. nr. 514

Til *undervisningsministeren* (26/1 81) af:

Keld Andersen (KF):

»Hvornår forventer ministeren at kunne give sin godkendelse af planerne om at starte Sportsskolen i Ålborg?«

Begrundelse

Der har flere gange været lagt op til, at denne sportsskole vil blive etableret. Hver gang har man måttet udskyde starten på grund af undervisningsministerens manglende godkendelse af projektet. Derfor venter såvel initiativtagerne som Ålborg kommune og andre stadig på ministerens afgørelse. Siden efteråret 1980 har man stået klar med elever, lærere og lokaler i Ålborg, og jeg finder det uanstændigt over for initiativtagerne, at man fortsat skal holdes hen i det uvisse, hvorfor det må være rimeligt at forlange, at der nu træffes en afgørelse af undervisningsministeren.

Besvarelse (2/2 81):

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Som planerne om en sportsskole i Ålborg foreligger oplyst for undervisningsministeriet, er der tale om to projekter med samme initiativtagere. Det ene projekt omfatter en kompetencegivende idrætsinstruktøruddannelse, Sportsskolen i Ålborg, der påtænkes etableret som et forsøg, og som der søges støtte til fra ministeriet for kulturelle anliggender og kommunal side. Det andet projekt er en højskole, Ålborg Sportshøjskole, der søges godkendt i undervisningsministeriet i henhold til højskoleloven, men som i det samlede projekt vil komme til at virke som forsøgsprojektets basisdel.

Afgrænsningen mellem de to projekter og i denne forbindelse sigtet med højskolevirksomheden har givet anledning til en del undersøgelser for at afklare planerne nærmere, men det er klart, at ministeriets undersøgelser og overvejelser vil blive fremskyndet mest muligt.

Jeg kan i denne forbindelse oplyse, at vel har spørgsmålet om godkendelse af denne skole været rejst for adskillige år siden, men ideen med det andet af de to projekter – skolens godkendelse som højskole – er af nyere dato, og det er først dette, der bringer undervisningsministeriet direkte ind i billedet.

Spm. nr. 515

Til *socialministeren* (26/1 81) af:

Keld Andersen (KF):

»Deler ministeren det synspunkt, at administrationen og beregningen af socialindkomsten kunne være klaret blot med en liste over de fradrag i den skattepligtige indkomst, som ikke accepteres, når de sociale ydelser skal udregnes, hvorved hele det enorme administrationsapparat, der nu skal stables på benene, kunne være sparet?«

Begrundelse

I en artikel i Helsingør Dagblad den 17. januar 1981 udtaler formanden for Skatteinspektørforeningen, skatteinspektør Preben Bertelsen, Helsingør, bl. a.: »Socialindkomsten duer ikke. Den sikrer ikke retfærdighed, den er kostbar og besværlig, og den gør folk usikre, ofte helt uden grund.« I Helsingør kommune har socialforvaltningen lavet en undersøgelse af skatteydernes socialindkomst set i forhold til den selvangivne indkomst. Denne undersøgelse viser, at 47.000 breve til borgerne med oplysninger om socialindkomst kunne være sparet, hvis man blot havde skullet lave en liste over de fradrag, som ikke accepteres i den sociale indkomst.

Besvarelse (3/2 81):

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget om 1. fase af socialindkomsten (L 222, folketingssamlingen 1979-80) bygger loven om socialindkomst på en afgørende forudsætning om, at oplysninger om socialindkomsten tilvejebringes maskinelt og stilles til rådighed for de myndigheder, der beregner ydelserne, i maskinlæsbar form.

Baggrunden herfor er, som det anføres i bemærkningerne til lovforslaget, at løsninger, der bygger på manuelle opgørelser af de enkelte bestanddele, der skal indgå i socialindkomsten, ville være administrativt uoverkommelige.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår endvidere, at loven forudsætter, at borgerne meddeles størrelsen af deres socialindkomst, hvilket antages mest hensigtsmæssigt at kunne ske i forbindelse med udsendelse af den skattemæssige slutopgørelse. Bag-

grunden herfor er bl. a. et ønske om at give borgerne de bedst mulige forudsætninger for at vurdere deres retsstilling i forhold til de indkomstafhængige offentlige ydelser.

Der er ikke ved indførelse af socialindkomsten tale om, at der stables et enormt administrationsapparat på benene. Som det allerede blev anført i bemærkningerne til lovforslaget, anslås den samlede administrative merudgift efter en overgangstid med usikkerhed til ca. 8 mill. kr. årligt.

Det kan oplyses, at der ved opgørelsen af socialindkomsten ikke kun udelades visse fradrag, som anerkendes ved opgørelsen af den skattepligtige almindelige indkomst, men også medregnes et formuetillæg i socialindkomsten, ligesom der for pensionister m. fl. gives et ejerboligfradrag.

Hertil kommer, at administrationen af socialindkomsten er tilrettelagt således, at den forholdsvis enkelt kan honorere senere ændringer af loven, herunder bl. a. det lovforslag om 2. fase, som folketinget vedtog den 30. januar 1981.

Endelig skal nævnes, at administrationen af socialindkomsten ikke kan vurderes isoleret i forhold til skattemyndighedernes opgørelse af denne. En samlet vurdering af administrationen må også tage hensyn til anvendelsessiden i bl. a. social- og sundhedsforvaltningerne, Statens Uddannelsesstøtte m.v.

Derfor er det ikke realistisk at forestille sig, at administrationen og beregningen af socialindkomsten kunne være klaret med en liste over de fradrag i den skattepligtige indkomst, som ikke accepteres, når de sociale ydelser skal udregnes.

Spm. nr. 516

Til *justitsministeren* (27/1 81) af:

Thorndahl (FP):

»Da anklagemyndigheden for tiden overvejer at rejse sigtelse mod den person, der har stjålet det brev fra entreprenør Bøje Nielsen, der gennem en TV-udsendelse har ført til en sigtelse mod entreprenøren for forsøg på bestikkelse, og ved TV-udsendelsen klart har overtrådt straffelovens § 264 c og uberettiget udnyttet og offentliggjort oplysninger, som TV må være bekendt med er baseret på tyveri, bedes ministeren oplyse, hvil-

[Thorndahl]

ke konsekvenser denne meget klare straffelovsovertrædelse vil få.«

Begrundelse

Uden i øvrigt at kommentere sagen omkring entreprenør Bøje Nielsen er det altid interessant at bemærke den meget betydelige grad af forskelsbehandling, det offentlige lægger for dagen, når lovovertrædelser skal behandles. Lovovertrædelser, som det offentlige selv begår, og det gælder specielt, når socialdemokrater er involveret, behandles med en helt forbløffende mimoseagtig nænsomhed, mens man i andre tilfælde går væsentligt ud over lovgivningens grænser.

I august måned sidste år bragte TV-journalisterne Jørgen Flindt Pedersen og Erik Stephensen et længere indslag om entreprenør Bøje Nielsen. En væsentlig del af indslaget handlede om et tilbud om konsulentbistand, som Bøje Nielsen havde rettet til en ingeniør ansat i Københavns kommune. Det viser sig nu, at TV-journalisternes viden herom var baseret på kladden til et brev, som entreprenøren i sin tid havde påtænkt at sende til den pågældende ingeniør, en kladde, som en af Bøje Nielsens tidligere medarbejdere havde stjålet. Det må derfor uden videre have været klart for Jørgen Flindt Pedersen og Erik Stephensen, at det brev, de havde fået forelagt, ikke retmæssigt tilhørte den pågældende.

Journalisterne må derfor også have været fuldstændig klare over, at offentliggørelse og anvendelse af disse oplysninger ville være en overtrædelse af straffelovens § 264 c, hvori det er bestemt, at straffen er bøde, hæfte eller fængsel i op til 6 måneder for – uden at have medvirket til tyveri af det pågældende brev – uberettiget at have udnyttet brevets oplysninger. Det er i øvrigt også anført i Juristforbundets publikation om straffeloven, at § 264 c's vigtigste anvendelsesområde formentlig vil være industrispionage og journalisters offentliggørelse af oplysninger.

Besvarelse (5/2 81):

Justitsministeren (Ole Espersen):

Efter retsplejelovens § 742 iværksætter politiet efter anmeldelse eller af egen drift efterforskning, når der er rimelig formodning om,

at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, er begået.

Politiet vil også i den konkrete sag gå frem i overensstemmelse med retningslinierne i den nævnte bestemmelse.

Allerede fordi justitsministeriet – bortset fra omtalen i pressen – ikke har nærmere kendskab til den konkrete sag, finder ministeriet af principielle grunde ikke at burde udtale sig om sagen.

Spm. nr. 517

Til *finansministeren (27/1 81)* af:

Thorndahl (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvor stor en formue en privat ansat skal have opsparet for at kunne opnå en tilsvarende udbetaling pr. år som den højeste tjenestemandspension på 161.539,70 kr. pr. år, reguleret på samme måde som tjenestemandspensionen over den middellevetid, som en pensionist efter pensionsrettens indtræden kan regne med?«

Begrundelse

De offentligt ansatte, herunder især de højestlønnede tjenestemænd, har bl. a. i forbindelse med de igangværende overenskomstforhandlinger beklaget sig over et betydeligt lønefterslæb.

Det er derfor meget rimeligt at få et indtryk af størrelsesordenen af værdien af tjenestemandspensionen.

Der bedes ved beregningerne yderligere taget hensyn til, at den privatansattes formue bliver indkomstbeskattet, og at socialindkomsten yderligere og i øvrigt uden nogen reel begrundelse vil kunne betinge en væsentlig forskel i tildelingen af sociale ydelser.

Besvarelse (3/2 81):

Finansministeren (Svend Jakobsen):

En højeste pension på 161.539,70 kr. pr. år som nævnt i spørgsmålet svarer til den pensionsydelse i form af tjenestemandspension og folkepension efter satserne pr. 1. oktober 1980, der kommer til udbetaling i alt efter pensionering tidligst i en alder af 67 år og med en opnået pensionsanciennitet på 37 år fra en tjenestemandstilling i lønramme 40, f. eks. som generaldirektør, når tjenestemand-

[Finansministeren]

pensionen kombineres med folkepension efter satsen for enlige personer.

Den samlede pensionsydelse udgør:
 Højeste tjenestemandspension
 (brutto) ..... 154.993,94 kr.
 ÷ Samordningsfradrag, 74 pct.
 af 25.176 kr. .... 18.630,24 kr.

Udbetalt tjenestemandspension ..... 136.363,70 kr.
 Folkepension ..... 25.176,00 kr.

Udbetalt pensionsydelse i alt . 161.539,70 kr.

Spørgsmålet om, hvor stor en kapital der ville være nødvendig for at kunne sikre løbende udbetalinger som forudsat i det stillede spørgsmål gennem forbrug af kapitalen, afhænger først og fremmest af den kapitalforrentning, der opnås, og af forløbet af foretagne reguleringer af tjenestemandspensionen.

Ved behandlingen af det stillede spørgsmål er det som en beregningsforudsætning lagt til grund, at kapitalstørrelsen skal være tilstrækkelig til at give dækning for udbetalinger år for år, som tilsammen med løbende udbetalt folkepension gør det muligt, at der fra 67 års alderen og i en middellevetid på 12½ år kan disponeres over beløb, der svarer til den samlede udbetalte tjenestemandspension og folkepension på det anførte niveau.

Såfremt det herefter antages, at efterlønnen på tjenestemandsområdet bliver forhøjet ved regulering med ca. 8 pct. om året, svarende til den gennemsnitlige årlige stigning i de seneste 10 år, og at kapitalen forrentes med ca. 14½ pct. p.a., hvilket svarer nogenlunde til den gennemsnitlige effektive obligationsrente i det samme 10-år, skønnes det, at en formue på omkring 1 mill. kr. må anses nødvendig.

Såfremt kapitalen kan forrentes med en noget højere rente (f. eks. ca. 16½ pct. p.a.), svarende til renteniveauet i det seneste 5-år), vil en noget mindre formue være tilstrækkelig.

I beregningerne er der taget hensyn til formueskat, der skal erlægges, medens socialindkomstreglerne ikke påvirker beregningsresultatet.

Spm. nr. 518

Til *miljøministeren* (27/1 81) af:

Niels Andersen (KF):

»Hvad vil ministeren foretage med hensyn til et kommende EF-direktiv om genbrug af flaskeemballage?«

Begrundelse

De under behandling af lov nr. 297 af 8. juni 1978 foreliggende rapporter fra miljøstyrelsen og Danske Mejeriers Fællesorganisationer om konsekvenserne af indførelse af genbrug peger på store og kostbare udgifter for samfundet, og en lang række industrier og erhverv vil blive berørt, ligesom der ikke gives noget klart billede af, om det rent samfundsmæssigt vil være en fordel at anvende returemballage.

Besvarelse (2/2 81):

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, som har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Kommissionen har siden sommeren 1980 arbejdet med udkast til direktiv om emballager til væsker til menneskelig konsumering. Kommissionen har løbende konsulteret ekspertgruppen om affaldsspørgsmål (Waste Management Committee) senest i december 1980. På denne baggrund kan følgende oplyses om Kommissionens seneste udkast til direktivforslag:

Udkastet omfatter alle drikkevareemballager og sigter mod at mindske påvirkningen af det ydre miljø af disse samt spare ressourcer. Målsætningen tænkes opfyldt ved, at de enkelte medlemslande fastsætter mål for genbrug af de forskellige emballagetyper og anmelder disse til Kommissionen inden en endnu ikke angiven dato.

Kommissionen vil nu i løbet af nogle måneder udarbejde et færdigt forslag til direktiv til forelæggelse og forhandling i Rådet. Den danske holdning til det kommende forslag er derfor ikke fastlagt.

Miljøstyrelsen vil naturligvis inddrage de berørte organisationer m.v., når forslaget foreligger, bl. a. med henblik på drøftelser af de nationale genbrugsmål for de af direktivet omhandlede drikkevareemballager.«

Spm. nr. 521

Til *industriministeren* (27/1 81) af:

Tyroll (VS):

»Er der gennem koncessioner, aftaler eller anden form for bestemmelse vedrørende olieboringer og -udvinding i f. eks. Norge, England, Holland og Tyskland stillet krav om, at forsynings-skibene til olie-boreplatformene skal være hjemmehørende i de respektive lande?«

Besvarelse (3/2 81):

Industriministeren (Erling Jensen):

Som det formentlig vil være spørgeren bekendt, er man fra den danske søfartsadministrations side til stadighed yderst opmærksom på den fare for forringelse af skibsfartens effektivitet, som ligger i den tendens til flagdiskrimination, der gør sig gældende i flere lande. I samarbejde med andre skibsfartsnationer søger vi at bekæmpe en sådan udvikling med de til rådighed stående midler. Sejlads med forsynings-skibe til olie-boreplatforme udgør ingen undtagelse i så henseende. Dansk skibsfart har betydelig interesse i overalt at kunne deltage i sådanne sejlader på lige vilkår med skibe fra andre nationer.

Til nærmere belysning af forholdene på dette område kan jeg oplyse, at der for nogle år tilbage opstod formodning om, at der i den britiske sektor i Nordsøen blev diskrimineret til fordel for britiske fartøjer. Vi tog sagen op og førte drøftelser med den daværende britiske viceminister for søfart. Desuden modtog vi fra det britiske handelsministerium en redegørelse for gældende praksis. På grundlag af de herved fremkomne oplysninger måtte vi konstatere, at den britiske praksis ikke kunne kritiseres.

I forbindelse med de igangværende skibsfartspolitiske drøftelser i OECDs søtransportkomité, hvor man netop er begyndt en forhandling om relationerne mellem de enkelte OECD-lande, har man som et af de emner, der nærmere skal forhandles, optaget spørgsmålet, om der måtte foreligge restriktioner for sejlads med forsynings-skibe til olie-boreplatforme. Dette har en vis forbindelse med spørgsmålet om de enkelte landes kysttrafik (cabotage), som hidtil har været undtaget fra OECDs liberaliseringskode. Det kan

på nuværende tidspunkt oplyses, at der inden for OECDs medlemskreds er en almindelig stemning for at lade forsynings-skibenes virksomhed være omfattet af forbuddet mod nationale diskriminerende regler.

Ifølge de for mig foreliggende oplysninger har der ikke kunnet konstateres forskelsbehandling fra myndighedernes side i de lande, som udvinder olie i Nordsøen.

Spm. nr. 522

Til *arbejdsministeren* (28/1 81) af:

Voigt (FP):

»Kan et medlem af en arbejdsløshedskasse blive idømt 5 ugers karantæne vedrørende udbetaling af dagpenge, hvis han bliver afskediget, fordi der eksisterer en eksklusivbestemmelse i aftalen mellem et fagforbund og en arbejdsgiver og det enkelte medlem ikke ønsker at stå i afdelingen af forbundet, men kun i arbejdsløhedskassen?«

Begrundelse

Ét er, at det er afskedigelsesgrundlag, hvis et menneske ikke vil acceptere, at der foreligger en eksklusivbestemmelse, men det forekommer spørgeren at være ulovligt at give et medlem karantæne i henhold til lov om arbejdsformidling og arbejdsløhedsforsikring § 63 med den begrundelse, at medlemmet blot kunne være blevet i forbundet.

Man kan ikke sige, at et medlem uden fyldestgørende grund forlader sit arbejde, når han med dags varsel bliver afskediget på opfordring af forbundet; i dette tilfælde SiD i Middelfart, som har foranlediget, at Gerhard Bang, Langtvedvej 11, Røjle Skov, 5500 Middelfart, er blevet afskediget fra firmaet Kosan Cylindric A/S, Falstersvej 1, 5500 Middelfart, den 5. januar 1981.

Vi har igennem tiderne set mange eksempler på, hvor urimeligt det er med disse eksklusivbestemmelser, der jo blot drejer sig om at give fagforbundene en magt til at tvinge folk ind i bestemte fagforbund – til trods for grundlovens bestemmelser om retten til frit at organisere sig, som man vil. Man vil nu ramme disse frihedselskende mennesker, som gør oprør mod fagforeningstyranniet, med at idømme dem karantæne, til trods for at de ikke selv har sagt op; det er for groft. Jeg går ud fra, at ministeren omgående drager om-

[Voigt]

sorg for, at Gerhard Bang med tilbagevirken-
de kraft får udbetalt sine dagpenge.

Besvarelse (4/2 81):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Arbejdsdirektoratet har oplyst, at spørgsmålet ikke tidligere har foreligget for direktoratet i forbindelse med konkrete tilfælde, men at der for tiden verserer en sag vedrørende det af folketingsmedlemmet nævnte medlem af Specialarbejdernes Arbejdsløshedskasse, Gerhard Bang.

Direktoratet har i nævnte sag anmodet kassen om en udtalelse, som endnu ikke foreligger. Direktoratet kan ikke foretage en endelig vurdering af den konkrete sag på nuværende tidspunkt, men det er direktoratets umiddelbare opfattelse, at det forhold, at en ansat – i forbindelse med virksomhedens indgåelse af en eksklusiv aftale – bliver afskediget, alene fordi pågældende ikke ønsker medlemskab af en bestemt faglig organisation, ikke kan begrunde indgreb i dagpengere-
tten i henhold til arbejdsløshedslovens § 63.

Jeg er enig i dette generelle synspunkt.

Spm. nr. 523

Til *energiministeren (27/1 81)* af:

Waldorff (VS):

»Vil ministeren oplyse, om energistyrelsen har ændret sin vurdering af behovet for Amagerværk 3 på baggrund af notatet fra hovedstadsrådet af 19. december 1980 (HR journal nr. 1979-610-5), herunder særlig udviklingen i elforbruget, siden energistyrelsen senest fremkom med en vurdering?«

Begrundelse

Det er omkring 1 ½ år siden, energistyrelsen gav tilladelse til opførelse af Amagerværk 3. I betragtning af den stagnation, der siden har været i elforbruget, er det meningsløst at henvise til energistyrelsens beregninger fra den tid som en begrundelse for at fastholde beslutningen om værkets opførelse.

Det omtalte notat viser da også klart nok, at man internt i hovedstadsrådet tvivler på de forudsætninger, som i sin tid blev opstillet. Det må derfor være rimeligt, at energisty-

relsen analyserer behovet ud fra de nye forudsætninger.

Besvarelse (4/2 81):

Energiministeren (Poul Nielson):

Jeg kan henvise til min besvarelse af spørgsmål nr. 437, stillet af Lone Dybkjær.

Spm. nr. 524

Til *undervisningsministeren (27/1 81)* af:

Dræbye (RV):

»Kan ministeren bekræfte, at en trampolin anvendt i folkeskolens gymnastikundervisning er et undervisningsmiddel, og at anvendelsen derfor er omfattet af skolenævnens kompetence?«

Begrundelse

Der har igennem nogen tid været debat om det rigtige i anvendelsen af minitrampoliner i folkeskolens gymnastikundervisning. Afvejningen mellem sikkerhed og pædagogiske fordele er oplagt et spørgsmål, som forældrene bør afgøre. Spørgsmålet har til formål at få klargjort kompetenceforholdene.

Besvarelse (4/2 81):

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Indledningsvis vil jeg gerne hermed bekræfte, at en trampolin er et gymnastikredskab og som sådant et undervisningsmiddel, som i princippet er undergivet lærerrådets og skolenævnets kompetence i henhold til skolestyrelseslovens § 27, stk. 6, hvorefter skolenævnet efter lærerrådets indstilling godkender, hvilke undervisningsmidler skolen må benytte.

Et skolenævn vil normalt ikke beskæftige sig med anskaffelse af gymnastikredskaber, idet anskaffelse heraf i reglen overvejende beror på faglig-tekniske vurderinger, der ikke i sig selv rummer pædagogiske momenter.

Dette ændrer naturligvis ikke ved det forhold, at sådanne redskaber er undergivet lærerrådets og skolenævnets kompetence, og der er således intet til hinder for, at et skolenævn – i anledning af den debat, der i den senere tid har været om risikomomenterne ved brugen af de omhandlede redskaber – tager spørgsmålet om anvendelse af trampo-

[Undervisningsministeren]

lin op til behandling, også i de tilfælde, hvor trampoliner allerede er anskaffet til skolen.

Om brugen i øvrigt af trampoliner vil jeg henlede opmærksomheden på, at det af undervisningsministeriets undervisningsvejledning om idræt fra 1976 fremgår, at faget idræt bl. a. kan indeholde trampolinspring som valgbart eller frivilligt tilbud, men der er intet til hinder for, at man i en kommune, bl. a. under hensyn til de risikomomenter, der kan være forbundet med anvendelse af trampoliner, i læseplanen fastsætter, at trampolinspring ikke kan indgå i faget idræt.

Spm. nr. 527

Til *undervisningsministeren* (28/1 81) af:

Steffensen (KrF):

»Finder ministeren det forsvarligt, at danskundervisningen for indvandrere under fritidsloven tilrettelægges således, at AOF alene varetager den samlede undervisning?«

Begrundelse

I Frederiksborg amt har der været nedsat et udvalg til at beskæftige sig med ovenstående spørgsmål, og trods protest fra samtlige andre udvalgsmedlemmer har AOFs repræsentanter i udvalget insisteret på, at AOF alene skulle varetage undervisningen. AOF har herved henvist til, at de mulige kursusdeltagere primært er medlemmer af LO-tilsluttede forbund, hvorfor AOF som arbejderbevægelsens serviceorgan var det forbund, som undervisningen naturligt kunne henlægges til. Det forekommer anstødeligt, hvis et enkelt forbund skal favoriseres på denne måde. Arbejdsformidlingen i Frederiksborg amtskommune har imidlertid i en skrivelse af 28. november 1980 til samtlige ledere af specialundervisning for voksne i henhold til lov om fritidsundervisning i Frederiksborg amt udtalt, at det er en realitet, at arbejdsformidlingen i det fremtidige arbejde med ledige indvandrere og disses danskundervisning primært vil komme til at samarbejde med AOF.

Besvarelse (6/2 81):

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Fritidsundervisningsloven bygger bl.a. på princippet om frit initiativ og frit forbrugs-

valg, hvilket betyder, at enhver (oplysningsforbund, kommunale aftenskoler og private initiativtagere), der i øvrigt opfylder godkendelses- og tilskudsbetingelserne, kan etablere virksomhed – herunder undervisning for voksne indvandrere i dansk som fremmedsprog – på de vilkår, der gælder for hensynstagende specialundervisning.

Der er således intet i reglerne om fritidsundervisning for voksne, der giver AOF eller andre initiativtagere nogen fortrinsstilling i forbindelse med etablering af undervisning og adgang til tilskud i henhold til loven.

Efter det oplyste har det stillede spørgsmål sit udspring i, at arbejdsmarkedsnævnet og arbejdsformidlingen i Frederiksborg amt gennem forhandling med de oplysningsforbund m.v., som i amtet giver specialundervisning for voksne under fritidsundervisningsloven, har søgt at opnå en koordineret ordning med undervisning af fremmedsprogede ledige.

Jeg skal i den anledning bemærke, at det ikke tilkommer undervisningsministeriet at tage stilling til, hvem disse organer skal samarbejde med. Ministeriet skal alene påse, om fritidsundervisningslovens godkendelses- og tilskudsbetingelser er opfyldt.

Spm. nr. 529

Til *justitsministeren* (28/1 81) af:

Inge Krogh (KrF):

»Vil ministeren drage omsorg for, at vilkårene for at have høns i bur overholdes, sådan som det er vedtaget ved den ændring af dyreværnsloven (æglægningsbure), som trådte i kraft den 1. juni 1979?«

Begrundelse

I en artikel i Politiken den 24. januar 1981 fremhæves det, at ægproducenter har høns i bur, uden at kravet om mindst 600 cm² gulvareal pr. høne og en burhøjde på mindst 40 cm er overholdt.

Besvarelse (9/2 81):

Justitsministeren (Ole Espersen):

Ved lov nr. 203 af 23. maj 1979 om ændring af lov om værn for dyr blev der åbnet mulighed for, at der kan meddeles tilladelse til anvendelse af æglægningsbure. Tilladelser meddeles af veterinærdirektoratet, der har

[Justitsministeren]

den endelige administrative afgørelse i sager vedrørende tilladelser. Ved justitsministeriets bekendtgørelse nr. 309 af 2. juli 1979 om anvendelse af æglægningsbure blev der fastsat nærmere regler om vilkårene for de nævnte tilladelser. Det blev bl. a. fastsat, at burets bundareal skal være mindst 600 cm² pr. høne for lette og middelsvære racer, og at burhøjden i almindelighed skal være mindst 40 cm. Det blev endvidere fastsat, at veterinærdirektoratet skal foretage en besigtigelse af det enkelte anlæg, før tilladelse meddeles.

Veterinærdirektoratet har i en skrivelse af 28. november 1980 til justitsministeriet oplyst, at man har modtaget 91 ansøgninger om tilladelse til anvendelse af buranlæg og har besigtiget anlæggene. Veterinærdirektoratet har peget på, at gennemførelsen af bekendtgørelsen om æglægningsbure vil medføre vanskeligheder for ægproducenterne, bl. a. på grund af kravene til burenes bundareal. En del af vanskelighederne hænger sammen med de gældende retningslinier for, hvorledes bundarealet skal opmåles.

Justitsministeriet forventer i nær fremtid at kunne besvare henvendelsen fra veterinærdirektoratet, således at arbejdet med behandlingen af de indkomne ansøgninger kan afsluttes.

Spm. nr. 530

Til *ministeren for skatter og afgifter* (28/1 81) af:

Bollmann (CD):

»Er ministeren enig med Dansk Metalarbejderforbund i, at registreringsafgiften på biler må nedsættes af beskæftigelsesmæssige årsager, og hvornår agter ministeren i givet fald at tage et initiativ i så henseende?«

Begrundelse

Ifølge dagbladet Aktuelt den 28. januar 1981 er Dansk Metalarbejderforbund enig med Dansk Autoforhandler Forening, Automobil-Importørernes Sammenslutning og FDM i, at registreringsafgiften på nye biler bør nedsættes hurtigst muligt.

Efter CDs opfattelse bør ministeren hurtigt tage et initiativ – eventuelt ved, at der indføres en udskrivningsprocent på 90–85 af de nugældende afgiftssatser – for at modvirke prisforhøjelser.

Der er ingen tvivl om, at den katastrofale nedgang i salget herved vil kunne bremses til gavn for beskæftigelsen, og at et sådant forslag i kraft af større salg ikke vil give negative provenumæssige konsekvenser for statskassen.

Besvarelse (2/2 81):

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Jeg har den 29. januar modtaget et forslag fra Automobil-Importørernes Sammenslutning, Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark, Centralforeningen af Benzinforhandlere i Danmark, Danmarks Automobilforhandler Forening, Dansk Metalarbejderforbund og Forenede Danske Motorejere om ændringer af benzinafgiften og registreringsafgiften.

Forslagsstillerne har endvidere bedt om et møde med mig, hvor de nærmere vil uddybe argumenterne for de fremsatte forslag.

Jeg har derfor endnu ikke taget stilling til forslagene.

Spm. nr. 534

Til *ministeren for skatter og afgifter* (29/1 81) af:

Keld Andersen (KF):

»Vil ministeren overveje en ændring i ligningsvejledningen, således at husejere, der er indehavere af pantebreve, f. eks. i en tidligere solgt ejendom, ikke i deres selvangivelse skal medtage renteindtægten af disse pantebreve, hvis debitor ikke har betalt terminsydelsen?«

Begrundelse

Efter gældende regler skal renteindtægten af sådanne pantebreve medtages i den skattepligtige indkomst, selv om en eventuelt forfalden terminsydelse ikke er betalt. Først når det på en eventuel efterfølgende tvangsauktion konstateres, at pantebrevet er »uerholdeligt«, vil pantehaveren kunne modregne den udeblevne terminsydelse.

Efter gældende regler kan pantehaverne således blive beskattet af en indtægt, som det måske senere viser sig at han slet ikke har haft, ligesom der for den pågældende husejer opstår et likviditetsproblem, der kan betyde,

[Keld Andersen]

at vedkommende ikke selv er i stand til at betale sine egne terminsydelser. Der opstår derved en fare for en »sneboldvirkning«, hvor den ene tvangsauktion afstedkommer yderligere tvangsauktioner – nemlig for den panthaver, som i sit eget budget netop har kalkuleret med en indtægt i form af renter og afdrag på de pantebreve, vedkommende har i sin tidligere ejendom.

Som forholdene i dag er på boligmarkedet, kan der ofte gå meget lang tid fra det tidspunkt, hvor betaling af terminsydelser udebliver, og til en eventuel tvangsauktion afholdes.

Besvarelse (5/2 81):

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Efter de gældende regler skal renter af pantebreve indtægtsføres i det år, i hvilket de forfalder til betaling. Såfremt der fremkommer oplysninger om debtors insolvens, kan kreditor imidlertid undlade at medregne forfaldne rentebeløb fra det tidspunkt, hvor insolvensen er konstateret.

Uerholdeligheden behøver ikke at være konstateret ved en efterfølgende tvangsauktion, ved forgæves udlæg eller ved andre retsskridt. Kreditor kan undlade at medregne renteindtægten, hvis pantebrevsydelser efter en konkret vurdering må anses for at være uerholdelig.

Jeg finder herefter ikke, at der er grundlag for at søge de gældende regler ændret på dette område.

Spm. nr. 536

Til *kirkeministeren* (30/1 81) af:

Steffensen (KRF):

»Vil ministeren foranledige, at der snarest frigøres statslige midler til oversættelse af Det gamle Testamente til nudansk og grønlandsk?«

Begrundelse

I 1919, da den sidste oversættelse af Det gamle Testamente blev påbegyndt, ydede den danske stat 157.595 kr. dertil.

Det danske Bibelselskabs arbejde med en ny oversættelse af Det gamle Testamente til nudansk og grønlandsk har stået på i seks år

og vil være mindst 10 år endnu, hvorfor Det danske Bibelselskab har ansøgt kirkeministeriet om et beløb dertil, men har fået afslag.

Besvarelse (3/2 81):

Kirkeministeren (Tove Lindbo Larsen):

Hvad angår arbejdet med oversættelse af Det gamle Testamente til grønlandsk, foreligger der ingen ansøgning fra Det danske Bibelselskab om økonomisk støtte hertil. Bibelselskabet har tidligere over for kirkeministeriet oplyst, at selskabet af egne midler vil afholde de med dette arbejde forbundne udgifter.

Hvad angår bibelselskabets ansøgning om støtte til hjælp til dækning af udgifterne ved det af selskabet iværksatte arbejde med oversættelse af Det gamle Testamente til nudansk, må jeg henholde mig til det af min forgænger afgivne svar på spørgsmål nr. 409 af 5. januar 1981, hvorefter der ikke for tiden ses at være mulighed for at tilvejebringe bevillingsmæssig hjemmel for ydelse af tilskud til dette formål.

Spm. nr. 537

Til *justitsministeren* (30/1 81) af:

Henning Andersen (KF):

»Vil ministeren tage initiativ til, at der etableres en ordning, så ca. 4000 Odense-biler ikke henvises til det obligatoriske syn i en række fynske kystbyer, mens ombygningen af bilsynshallen i Odense finder sted?«

Begrundelse

Bilsynshallen i Odense vil i mere end 4 måneder være lukket, fordi den skal ombygges i overensstemmelse med arbejdstilsynets krav. I den anledning vil ca. 4000 biler i Odenseområdet, der skal til obligatorisk syn, inden de kan videreføres af private og autoforhandlere, være henvist til synsværksteder i fynske kystbyer.

Det forekommer umiddelbart helt meningsløst, at disse biler i en brændstoffattig tid skal køre rundt regnet 300.000 km, når der i Odense findes en række store værksteder med forsvarlig og ledig kapacitet til at klare opgaven, mens bilsynshallens ombygning står på. Fyens Stiftstidende oplyser, at personalet fra bilsynshallen i Odense bliver

[Henning Andersen]

udstationeret under ombygningen, men det ændrer ikke den kendsgerning, at der ved den trufne disposition bliver tale om en urimelig ekstrabelastning af en i forvejen hårdt ramt branche, bortset fra spild af benzin, olie, tid og penge, idet også udstationeringen af personale medfører betydelige udgifter.

Besvarelse (9/2 81):

Justitsministeren (Ole Espersen):

Synshallen i Odense vil fra midten af februar i år midlertidigt blive lukket på grund af forskellige ombygninger, som bl. a. skyldes krav fra arbejdstilsynet. Hallen vil blive genåbnet om nogle måneder.

Under lukningen af hallen vil medarbejderne ved statens bilinspektion i Odense kunne placeres ved synsstedet i Bogense, som er beliggende i statens bilinspektionskreds Odense, samt synsstederne i Assens, Fåborg og Nyborg. Synsstederne i de nævnte byer har tilstrækkelig kapacitet til at dække det forventede synsbehov i den pågældende periode.

Af hensyn til publikumsbetjeningen er justitsministeriet dog indstillet på at undersøge muligheden for at etablere et midlertidigt synssted i Odenseområdet ved indgåelse af et kortvarigt lejemål af en hal med de fornødne synsfaciliteter.

Spm. nr. 540

Til *justitsministeren* (30/1 81) af:

Dohrmann (FP):

»Vil ministeren ikke ubetinget, men derimod meget kritisk vurdere den beslutning, et flertal i lokalnævnet under Haderslev politikreds har vedtaget om, at landbetjentstillingerne i Øsby og Sommersted nedlægges, idet erfaringerne tydeligt viser, at centraliserings-tendenserne inden for dette område blot giver større udgifter og dårligere politimæssig betjening i yderdistrikterne?«

Begrundelse

Under henvisning til behandlingen af fremskridtspartiets beslutningsforslag nr. B 46 den 1. december 1978 mod nedlæggelse af landpolitistillinger og besvarelse af spørgsmål nr. 628 den 23. februar 1979, hvoraf det fremgår, at såvel den daværende minister

som næsten samtlige partier går imod centraliseringstankerne inden for politiet, anmodes justitsministeren om at omsætte alle disse mange pæne ord til praksis ved at genbesætte omtalte stillinger, når de nuværende landbetjente inden længe går af.

Besvarelse (5/2 81):

Justitsministeren (Ole Espersen):

Politimesteren i Haderslev har over for justitsministeriet oplyst, at 2 stillinger som landpolitiassistenter i løbet af kort tid vil blive ledige som følge af stillingsindehaverens afgang fra polititjenesten på grund af alder.

Politidistrikternes, herunder landpolitidistrikternes, grænser er ikke blevet justeret som følge af de geografiske ændringer, der skete i forbindelse med gennemførelsen af kommunalreformen, og som følge heraf har kredsens politidistrikter ikke været ganske sammenfaldende med den kommunale inddeling. Endvidere er politidistrikternes grænser ikke blevet ændret som følge af de gennem de senere år skete befolkningsbevægelser i området.

Politimesteren har efter drøftelse med personalet i politikredsen overvejet den fremtidige ordenspolitimæssige betjening i politikredsen, bl. a. set i lyset af ledighed i de nævnte 2 landpolitistillinger og de herskende personalemæssige forhold i øvrigt. Politimesteren har taget initiativ til en almindelig drøftelse af kredsens struktur i lokalnævnet og har herunder redegjort for normativmæssige ønsker og i den forbindelse oplyst, at det ud fra et politimæssigt synspunkt ville være hensigtsmæssigt at unnlade at foretage genbesættelse i de ledige stillinger som landpolitiassistenter i Øsby og Sommersted. Politimesteren har understreget, at der også i fremtiden er sikret områderne en god politimæssig betjening, og sammenfattende er det oplyst, at hele politikredsen gennem den skete ændring bliver sikret en forbedret betjening.

Et stort flertal af lokalnævnets kommunale medlemmer tiltrådte politimesterens indstilling om den fremtidige organisation af den samlede ordenspolitimæssige betjening af Haderslev politikreds.

Hele forslaget om den kommende organisationsplan vil blive fremsendt til rigspolitichefen til behandling.

[Justitsministeren]

Ved folketingets første behandling den 1. december 1978 af et beslutningsforslag om landpolitikens forhold blev der givet udtryk for den principielle holdning, at justitsministeriet ikke vil gå ind for nedlæggelse af landpolitidistrikter, medmindre man får en indstilling herom fra et stort flertal af de kommunale repræsentanter i lokalnævnene.

Rigspolitichefen har i tilslutning hertil tilkendegivet, at sager om eventuel nedlæggelse af landpolitidistrikter vil blive forelagt justitsministeriet, medmindre man får en indstilling fra et stort flertal af de kommunale repræsentanter i lokalnævnene om nedlæggelse af distriktet.

Jeg kan oplyse, at jeg helt kan tilslutte mig den procedure vedrørende landpolitidistrikternes opretholdelse, som er beskrevet foran.

Spm. nr. 548

Til *udenrigsministeren* (2/2 81) af:

Ib Christensen (DR):

»Kan ministeren bekræfte, at udenrigsministeriet forsøger at påvirke den kommende folkeafstemning i Grønland om EF-medlemskabet?«

Begrundelse

I Politiken den 2. februar oplyses, at udenrigsministeriet »har planlagt tingene«, så oplysninger om EF-fordele og -bevillinger med jævne mellemrum skal tilgå grønlænderne frem til folkeafstemningen om fortsat medlemskab, der skal finde sted om et år.

Hvis disse oplysninger er korrekte, afslører de en bevidst og målrettet indblanding af manipulerende karakter i en intern grønlandsk afgørelse. Både den danske og grønlandske offentlighed har derfor krav på at få at vide, om den i artiklen beskrevne fremgangsmåde anvendes.

Besvarelse (3/2 81):

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Siden 1973 har regeringen – i samarbejde med de grønlandske myndigheder – varetaget grønlandske interesser i de forhandlinger, som føres i EF. Det er vanskeligt at forstå, at dette skulle kunne give anledning til påstande om, at regeringen søger at påvirke en kommende folkeafstemning i Grønland.

Oplysninger i Politiken den 2. februar om, at udenrigsministeriet har planer om særlige aktiviteter i perioden frem til folkeafstemningen med henblik på at påvirke denne, savner ethvert grundlag.

Supplerende besvarelser af skriftligt besvarede spørgsmål:

Ad spm. nr. 373

Formanden:

Fra energiministeren er modtaget supplerende besvarelse af et af medlem af folketinget Wilhelm stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med den foreløbige besvarelse er optaget i Folketingstidende foran sp. 4867, var sålydende:

Til *energiministeren* (19/12 80) af:

Wilhelm (VS):

»Vil ministeren søge at skaffe oplysning om, på hvilke vilkår A. P. Møller har ladet de multinationale olieselskaber overtage henholdsvis 43 pct., 70 pct. og 80 pct. af de økonomiske interesser, som er knyttet til eneretsbevillingen for det indre danske område, den sydvestlige del af Nordsøen og den øvrige del af Nordsøområdet – med andre ord: vil ministeren søge at skaffe oplyst, hvad A. P. Møller har fået for det?«

Supplerende besvarelse (2/2 81):

Energiministeren (Poul Nielson):

I fortsættelse af mit foreløbige svar af 5. januar 1981 fremsender jeg vedlagt kopi af skrivelse af 14. januar 1981 fra A. P. Møller.

Jeg skal tilføje, at tilsynet med eneretsbevilling af 8. juli 1962 har oplyst, at det i henhold til bevillingen modtagne regnskabsmateriale ikke indeholder oplysninger vedrørende modydelse til bevillingshaverne i forbindelse med disses aftaler med bistandsyderne om et samarbejde vedrørende efterforskning og indvinding i henhold til bevillingen.

A. P. MØLLER

Bilag

København den 14. januar 1981

Energiministeriet

Strandgade 29

1401 København K

[Energiministeren]

Vedr. spørgsmål no. 373 fra Hr. Preben Wilhjelm.

Vi henviser til Ministeriets skrivelse af 30. f.m. med anmodning om oplysninger til besvarelse af det af herr Preben Wilhjelm stillede spørgsmål om »... hvad A. P. Møller har fået ...« for at lade sine partnere i D.U.C. »overtage henholdsvis 43 pct., 70 pct. og 80 pct. af de økonomiske interesser, som er knyttet til eneretsbevillingen for det indre danske område, den sydvestlige del af Nordsøen og den øvrige del af Nordsøområdet«.

Svaret er, at A. P. Møller intet har fået, hverken direkte eller indirekte.

Vi har herudover følgende bemærkninger til nogle af de forhold, spørgeren anfører i sin »Begrundelse« af det til Ministeren stillede spørgsmål:

Det er vildledende, når herr Preben Wilhjelm anfører, »at A. P. Møller på få uger kunne afstå de første 60 pct. af interesserne til udenlandske partnere«. Tværtimod var det, efter at Esso havde opgivet koncessionen og efter de mange resultatløse borer, vanskeligt at overtale andre til at gå i samarbejde om efterforskning i Danmark, hvilket var en forudsætning for, at A. P. Møller ville og kunne søge koncessionen. Forgæves henvendelse blev rettet til flere selskaber, og først da Gulf tilkendegav interesse kunne A. P. Møller søge om koncessionen. Dette samarbejde gik ud på, at hver partner afholdt 50 pct. af udgifterne og havde ret til 50 pct. af eventuel produktion.

Sidenhen foretoges som bekendt ændringer. Disse fremgår af de til Ministeriet gennem årene fremsendte genpartier af D.U.C. aftalerne, der også indeholder de særlige forpligtelser med hensyn til efterforskning, der ifølge sædvane indenfor olieindustrien blev aftalt med de selskaber, der ikke som Gulf var med fra starten. Seneste ændring var i 1974, hvor Gulf udtrådte, og hvorefter interesserne i D.U.C. har været:

Land og

Indre Farvande	A. P. Møller	57,2 pct.
	Shell	42,8 pct.

Nordsøen

Sydvest	A. P. Møller	30 pct.
	Shell	40 pct.
	Chevron	15 pct.
	Texaco	15 pct.

Nordsøen

Nordøst	A. P. Møller	20 pct.
	Shell	30 pct.
	Chevron	25 pct.
	Texaco	25 pct.

Med hensyn til investeringer under D.U.C. er stillingen som følger:

Mill. Kr.	uden	med
D.U.C. 1962-1980 ¹⁾	rente-	rente-
	tillæg	tillæg ²⁾
	ca.	ca.

1. Investering og udgifter	3990	7480
2. Indtægter minus royalty	1500	2230
3. Nettoudlæg	2490	5250

¹⁾ Tal for 1980 er skønnet.

²⁾ Effektiv obligationsrente gennem årene, Statsobligation s. 1997, 4,5%.

Der gøres opmærksom på, at der ikke er foretaget regulering for inflation.

På grund af varierende interesseforhold indenfor de enkelte områder under D.U.C., ændringer i tidens løb etc. kan den enkelte partners stilling ikke direkte sættes i forhold til D.U.C.'s totale billede, men til orientering er A. P. Møllers tilsvarende nettoudlæg ca. kr. 775 Mill. henholdsvis ca. kr. 1450 Mill.

Med hensyn til skatteforhold hævder herr Preben Wilhjelm, at A. P. Møllers andel »... på grund af den særlige afskrivningsregel A. P. Møller krævede og fik i forbindelse med bevillingen, delvis bliver betalt af skatteyderne...«. A. P. Møller fik *ingen* særlig afskrivningsregel. Det er derfor ukorrekt at påstå, at vore investeringer delvis er betalt af skatteyderne. Forholdet er tværtimod, at vi på grund af den hidtil forholdsvis beskedne olieproduktion stadig har store uafskrevne investeringer i efterforskning og produktionsanlæg.

Selv om henvisningen til norske forhold ikke er relevant for vor koncession, giver den anledning til at bemærke, at i Danmark kunne hele bevillingen og dermed den store efterforskningsudgift fortages, hvis indvinding ikke kom i gang inden et bestemt tidspunkt. Der er følgelig betalt for retten til efterforskning blandt andet ved at løbe denne meget store risiko. En tilsvarende risiko har ikke foreligget under norske vilkår. I Norge kan arealafgifter ifølge vore oplysninger i øvrigt

[Energiministeren]

fradrages i royalti. At kommentere herr Wilhjelm's hypotetiske beregninger tjener herefter ikke formål.

Med venlig hilsen

A. P. Møller

Ad spm. nr. 437

Formanden:

Fra energiministeren er modtaget supplerende besvarelse af et af medlem af folketinget Lone Dybkjær stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med den foreløbige besvarelse er optaget i Folketingstidende foran sp. 5220, var sålydende:

Til *energiministeren* (9/1 81) af:

Lone Dybkjær (RV):

»Vil ministeren tage godkendelsen af Amagerværk III op til fornyet overvejelse?«

Supplerende besvarelse (4/2 81):

Energiministeren (Poul Nielson):

Den 9. januar d.å. lovede jeg i et foreløbigt svar at vende tilbage til spørgsmålet, når det i begrundelsen for spørgsmålet nævnte notat, udarbejdet i hovedstadsrådets administration, måtte foreligge for ministeriet. Det nævnte interne notat – hvortil der ligeledes er henvist i spørgsmål nr. 523 stillet af hr. Waldorff (VS) – har hr. Waldorff siden givet mig under et møde i folketinget. Videre herom skal det imidlertid anføres, at hovedstadsrådets administration over for ministeriet har oplyst, at det pågældende interne arbejdsrapport hviler på et ufuldstændigt grundlag, og at der ikke er fremlagt materiale for hovedstadsrådet, der viser, at Amagerværk III er overflødig, jfr. vedlagte dementi af 8. januar 1981.

Siden energistyrelsens godkendelse af værket i 1979 er der – i det mindste på kort sigt – indtruffet ændringer i forbruget af elektricitet. Såvel energiministeriet som energistyrelsen følger opmærksomt udviklingen i elforbruget bl. a. i det under energiministeriet nedsatte elprognoseudvalg, der for tiden overvejer udarbejdelse af et forbedret prognosegrundlag.

Jeg finder således ikke, at der for nærværende er grundlag for at tage initiativ til at ændre den af energistyrelsen i juli 1979 givne

tilladelse til en udvidelse af Amagerværket med en ny blok 3. Det skal endvidere bemærkes, at en eventuel udskydelse af værket ville indebære forsinkelser med hensyn til kraftvarmeudbygningen i Københavns-området. Ligeledes vil en udskydelse medføre en tilsvarende forsinkelse af elproduktionens fortsatte omlægning fra olie til kulfyring.

HOVEDSTADSRÅDET

Bilag

Til Informations redaktør

Store Kongensgade 40

1264 København K

København, den 8. januar 1981

Følgende bedes bragt i morgendagens avis:

Dementi

Af en forsideartikel i Information torsdag den 8. januar 1981 fremgår, at Hovedstadsrådet skulle have fået et materiale, som viser, at Amagerværk 3 er overflødig. Dette skal herved demonteres.

I forbindelse med en medarbejders afprøvelse af et EDB-system på et ufuldstændigt grundlag er udarbejdet et internt arbejdsrapport. Det må være dette, som Information på uforståelig vis har fået fat i.

Hugo Marcussen

Regionplanchef

Bortfaldet spørgsmål:

Spm. nr. 571

Formanden:

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. 571, der var stillet af Waldorff (VS) til energiministeren, den 6. februar 1981 er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Til *energiministeren* (5/2 81) af:

Waldorff (VS):

»Vil ministeren overveje, om der i ministeriet, energistyrelsen eller måske endda hos ministeren selv kan opdrives den fornødne intellektuelle kapacitet til at give en lidt mere fyldestgørende besvarelse af det af mig stille-

[Waldorff]

de spørgsmål nr. 523 end det svar, som ministeren gav den 4. februar – specielt i lyset af, at jeg personlig overrakte ministeren det notat fra hovedstadsrådet, som spørgsmålet handler om?»

Begrundelse

Samtidig med at jeg stillede spørgsmålet den 27. januar, hvori jeg spørger, om notatet har konsekvenser for energistyrelsens vurdering af behovet for Amagerværk 3, så overrakte jeg energiministeren en kopi af notatet, som jeg ved venners hjælp var kommet i besiddelse af.

Det er derfor noget overraskende, at ministeren i sit svar (bestående af i alt 14 ord) nøjes med at henvise til et tidligere svar til Lone Dybkjær, hvoraf det fremgår, at ministeriet ikke er i besiddelse af notatet, men at man vil vende tilbage til spørgsmålet, »når notatet måtte foreligge for ministeriet«.

Ved et nærmere studium af handlingsforløbet vil ministeren nok kunne se, at jeg netop havde taget højde for den type af dødsyge udflugter, som efterhånden synes at være en fast bestanddel af Amagerværk 3-sagsbehandlingen.

Jeg er naturligvis fuld af forståelse for ministerens situation. Den megen omgang med rederiet A. P. Møller må være en voldsom psykisk belastning for såvel energiministeriet som ministeren selv. Men som behandlingsmetode må man nok anbefale, at man fjerner årsagen til belastningen fremfor at benytte sig af afreaktion på folketinget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til det energipolitiske udvalg.

Formanden:

Til dette valg er anmeldt følgende valggrupper:

en gruppe på 80 medlemmer: socialdemokratiet, det radikale venstre og Steenholdt;

en gruppe på 57 medlemmer: venstre, det konservative folkeparti, centrum-demokraterne, kristeligt folkeparti og Jørgen Junior;

en gruppe på 23 medlemmer: socialistisk folkeparti, venstresocialisterne, Danmarks retsforbund og Preben Lange og

en gruppe på 19 medlemmer: fremskridtspartiet.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Mette Groes (S)
- 2 Søren Hansen (S)
- 3 Thomas Have (S)
- 4 Jytte Hilden (S)
- 5 Hans Hækkerup (S)
- 6 Preben Steen Nielsen (S)
- 7 Ervin Jensen (S)
- 8 Lone Dybkjær (RV)
- 9 Arne Christiansen (V)
- 10 Ivar Hansen (V)
- 11 Annelise Gotfredsen (KF)
- 12 Dyremose (KF)
- 13 Poul H. Møller (KrF)
- 14 Kalnæs (SF)
- 15 Mølgaard (DR)
- 16 Arentoft (FP)
- 17 Maisted (FP)

Til stedfortrædere for:

- 1- 7 Knud Damgaard (S)
Helle Degn (S)
- 8 Niels Helveg Petersen (RV)
- 9-10 Christophersen (V)
Enggaard (V)
- 11-12 Stetter (KF)
Ninn-Hansen (KF)
- 13 Birgith Mogensen (CD)
- 14 Gert Petersen (SF)
- 15 Wilhjelm (VS)
- 16-17 Dohrmann (FP)
Tang Sørensen (FP)

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om regulering af eneretsbevilning til efterforskning og indvinding af kulbrinter i Danmarks undergrund.

(Lovforslag nr. L 155. Fremsat 30/1 81).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 4 og 5 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

4) Første behandling af: